

Een rechtmatige verwerking van persoonsgegevens binnen de provincie Zeeland

Hoe de provincie Zeeland op een behoorlijke en zorgvuldige wijze uitvoering dient te geven aan de Wet bescherming persoonsgegevens

Opdrachtnemer	: Moritz Molenaar	Avans 2014149
Opdrachtgever	: provincie Zeeland	
Plaats	: Middelburg	
Onderwerp	: Wet bescherming persoonsgegevens	
Afstudeermentor	: de heer Koper	
Afstudeerdocenten	: mevrouw Van der Voort mevrouw Van Breugel	
Vak	: Privacyrecht	
Klas	: U-R4MVC	
Organisatie	: Juridische Hogeschool Avans-Fontys	
Locatie	: Tilburg	
Periode	: afstudeerperiode E3-E4	
Datum	: mei 2011	

Een rechtmatige verwerking van persoonsgegevens binnen de provincie Zeeland

Hoe de provincie Zeeland op een behoorlijke en zorgvuldige wijze uitvoering dient te geven aan de Wet bescherming persoonsgegevens

Vertrouwelijk

Opdrachtnemer	: Moritz Molenaar	Avans 2014149
Opdrachtgever	: provincie Zeeland	
Plaats	: Middelburg	
Onderwerp	: Wet bescherming persoonsgegevens	
Afstudeermentor	: de heer Koper	
Afstudeerdocenten	: mevrouw Van der Voort mevrouw Van Breugel	
Vak	: Privacyrecht	
Klas	: U-R4MVC	
Organisatie	: Juridische Hogeschool Avans-Fontys	
Locatie	: Tilburg	
Periode	: afstudeerperiode E3-E4	
Datum	: mei 2011	

Voorwoord

In het kader van mijn afstudeerperiode, heb ik als HBO-Rechten student aan de Juridische Hogeschool Avans-Fontys te Tilburg, een onderzoek verricht naar de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Aan de hand van dit onderzoek heb ik een onderzoeksrapport opgesteld, genaamd: *'Een rechtmatige verwerking van persoonsgegevens binnen de provincie Zeeland'*. Het onderzoek is verricht in opdracht van de afdeling Kabinet, Juridische Zaken en Bestuursondersteuning van de provincie Zeeland.¹ Deze afdeling houdt zich binnen de provincie Zeeland bezig met juridische projecten en juridische advisering aan het bestuur, de stafafdelingen en de directies. Daarnaast werkt zij de wettelijke taken van de commissaris van de koningin uit en verzorgt zij protocolaire officiële aangelegenheden, waaronder het behandelen van verzoeken voor koninklijke onderscheidingen. Tevens biedt zij secretariële ondersteuning van het dagelijks bestuur en verzorgt zij het vervoer van de leden van Gedeputeerde Staten.

In het jaar 2001 is de Wbp in de plaats gekomen van de Wet persoonsregistraties. Een aanpassing van de privacywetgeving was immers noodzakelijk, omdat de verschillen in de registratie, verwerking en bescherming van persoonsgegevens tussen de lidstaten van de Europese Unie groot waren geworden. Het grensoverschrijdend verkeer van persoonsgegevens werd hierdoor ernstig belemmerd. Daarnaast vond de registratie en verwerking van de persoonsgegevens steeds meer plaats via het digitale verkeer. De oude Wet persoonsregistraties was hierdoor achterhaald.

De afdelingen binnen de provincie Zeeland hebben de wijze waarop de gegevensverwerking plaatsvindt, echter nooit aangepast aan de Wbp. Er zal dan ook gekeken moeten worden in hoeverre de afdelingen binnen de provincie Zeeland voldoen aan de eisen die de Wbp aan de gegevensverwerking stelt. Hierbij zullen de lacunes en de risico's uiteengezet worden en zal een aanbeveling worden gedaan, zodat de Wbp binnen de gehele organisatie optimaal kan worden uitgevoerd.

Tijdens het onderzoek is informatie gehaald uit de literatuurstudies die in het verleden, met betrekking tot de verwerking van de persoonsgegevens, door de juridische medewerkers van de provincie Zeeland zijn verricht. Ook is informatie gehaald uit een rapport, dat uitgebracht is door een externe adviseur. In dit rapport heeft hij geadviseerd, de verwerking van de persoonsgegevens aan te passen overeenkomstig de Wbp. Met dit advies heeft de provincie Zeeland tot op heden niets gedaan.

Met de heer Koper, werkzaam als jurist binnen de afdeling Kabinet, Juridische Zaken en Bestuursondersteuning binnen de provincie Zeeland, heb ik regelmatig contact gehouden gedurende mijn onderzoek. Hij is in het verleden betrokken geweest bij het onderzoek naar de gegevensverwerking binnen de provincie Zeeland. Tijdens het onderzoek, is veel documentatie verzameld. Hierbij valt te denken aan memo's, nota's en aantekeningen waaruit de werkwijze omtrent de verwerking van de persoonsgegevens binnen de provincie Zeeland blijkt. De heer Koper heeft deze documenten aan mij ter beschikking gesteld. Gedurende mijn onderzoek kon ik tevens bij de heer Koper terecht met vragen die betrekking hadden op de verwerking van de persoonsgegevens binnen de provincie Zeeland. Door het regelmatig houden van contact heb ik veel informatie verkregen over de huidige wijze waarop de gegevensverwerking binnen de afdelingen van de provincie Zeeland plaatsvindt.

¹ Met de provincie Zeeland wordt in dit onderzoeksrapport bedoeld, de provinciale organisatie Zeeland die belast is met het dagelijks bestuur inzake de huishouding binnen de territoriale grenzen van Zeeland.

Tot slot heeft er regelmatig contact plaatsgevonden met de vakdocent Privacyrecht van de Juridische Hogeschool Avans-Fontys te Tilburg. Zij heeft mij gedurende mijn afstudeerperiode begeleid en heeft tevens feedback gegeven op de door mij gemaakte stukken. Deze feedback heb ik vervolgens gebruikt bij de totstandkoming van het onderzoeksrapport.

Bij het maken van het onderzoeksrapport heb ik eerst nagedacht over mijn werkwijze. De werkwijze heb ik omschreven in mijn onderzoeksopzet. In mijn onderzoeksopzet heb ik stilgestaan bij de manier van betrouwbare informatie zoeken, vinden en verwerken. Als eerste heb ik een probleembeschrijving opgesteld, waarna ik vervolgens de onderzoeksvraag geformuleerd heb. Daarnaast heb ik de onderzoeksvraag, ook wel hoofdvraag genoemd, onderverdeeld in deelvragen. Aan de hand van de uitwerking op de deelvragen, zal de hoofdvraag beantwoord worden en zal er tevens een passende aanbeveling worden gedaan aan de provincie Zeeland.

Graag wil ik de medewerkers van de provincie Zeeland, met name de medewerkers van de afdeling Kabinet, Juridische zaken en Bestuursondersteuning, bedanken voor hun bijdrage gedurende mijn onderzoek, de kennis en vaardigheden die zij mij hebben bijgebracht en de prettige samenwerking. Mijn dank gaat ook uit naar mevrouw Van der Voort en mevrouw Van Breugel. Beide personen hebben mij gedurende mijn afstudeerstage begeleid.

Moritz Molenaar

Middelburg, mei 2011

Inhoudsopgave

	Pagina
Samenvatting	7
Inleiding	9
1 Probleembeschrijving en onderzoeksvraag	11
2 De verwerking van persoonsgegevens binnen de afdelingen	12
2.1 Definiëring van begrippen	12
2.1.1 De definitie van een persoonsgegeven	12
2.1.2 De definitie van gegevensverwerking	13
2.1.3 De reikwijdte van de Wbp	13
2.2 De soorten gegevens die de afdelingen verwerken	13
2.2.1 De gegevens die verwerkt worden door de afdeling Welzijn	13
2.2.2 De gegevens die verwerkt worden door de afdeling Natuur & Landschap	15
2.3 De wijze waarop de gegevensverwerking plaatsvindt bij het verlenen van subsidies en vergunningen	16
2.4 Conclusie	17
3 De voorwaarden voor een rechtmatige gegevensverwerking	20
3.1 De verwerking in overeenstemming met de wet, op een behoorlijke en zorgvuldige wijze	20
3.2 De verwerking voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden	21
3.3 De grondslagen waaraan de gegevensverwerking moet voldoen	21
3.4 De verwerking verenigbaar met de doeleinden	24
3.5 Het bewaren van persoonsgegevens	25
3.6 De beperkingen die aan de gegevensverwerking worden gesteld	25
3.7 Het in opdracht verwerken van persoonsgegevens	26
3.8 De beveiliging van persoonsgegevens	26
3.9 Het naleven van verplichtingen	27
3.10 De verwerking van bijzondere persoonsgegevens	27
3.11 De plichten van de verantwoordelijke	27
3.12 De rechten van de betrokkene	28
3.13 Conclusie	29
4 De lancunes op het terrein van de Wbp binnen de provincie Zeeland	30
4.1 De voorwaarden voor de rechtmatigheid van de verwerking van persoonsgegevens	30
4.1.1 De verwerking voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden	30
4.1.2 De grondslag waarop de gegevensverwerkingen zijn gebaseerd	31
4.1.3 De verwerking verenigbaar met de doeleinden	32
4.1.4 Het bewaren van persoonsgegevens	32
4.1.5 De beperkingen die aan de gegevensverwerking worden gesteld	33
4.1.6 Het in opdracht verwerken van persoonsgegevens	35
4.1.7 De beveiliging van persoonsgegevens	35
4.1.8 De beveiliging van persoonsgegevens bij het inschakelen van een bewerker	37

4.2	De plichten van de verantwoordelijke	37
4.2.1	De meldingsplicht	38
4.2.2	De informatieplicht	41
4.3	De rechten van de betrokkene	41
4.3.1	Het recht op inzage	41
4.3.2	Het recht om correctie	42
4.3.3	Het recht op verzet	42
4.4	Conclusie	43
5	De risico's die de provincie Zeeland loopt	44
5.1	De sancties	44
5.2	De schade aan het bestuurlijke en politieke imago	45
5.3	Conclusie	45
6	Conclusies en aanbevelingen	46
6.1	Conclusies	
6.1.1	De verwerking van persoonsgegevens binnen de afdelingen	46
6.1.2	De voorwaarden voor een rechtmatige gegevensverwerking	46
6.1.3	De lancunes op het terrein van de Wbp binnen de provincie Zeeland	47
6.1.4	De risico's die de provincie Zeeland loopt	47
6.2	Aanbevelingen	48
6.2.1	De verwerking van persoonsgegevens die niet ter zake dienend en bovenmatig zijn	48
6.2.2	Het onvoldoende naleven van de beveiligingsplicht	49
6.2.3	De sancties en de schade aan het bestuurlijke en politieke imago	50
7	Evaluatie	51
8	Literatuurlijst en bronvermelding	52

Bijlagen

- A. P.J. Hustinx, *Brief over tussenstand naleving meldingsplicht*, Den Haag: College Bescherming Persoonsgegevens 21 januari 2003.
- B. *Subsidieaanvraagformulier Programma Cultuureducatie*, Middelburg: afdeling Welzijn provincie Zeeland.
- C. *Aanvraagformulier verlening ontgrondingsvergunning*, Middelburg: afdeling Natuur & Landschap provincie Zeeland.
- D. J. Smits & F. Hieronymi, *Handleiding werken met Corsa DMS*, Middelburg: Werkgroep Corsa 2007.
- E. *Richtlijn Archiveren*, Middelburg: afdeling Registratuur provincie Zeeland juni 2010.
- F. *Wbp Meldingenregister*, Den Haag: College Bescherming Persoonsgegevens april 2011.
- G. *Aanvraagformulier tot inzage, correctie of verzet*, Middelburg: provincie Zeeland.
- H. A.M. Molenaar, *Onderzoeksoptzet*, Middelburg: februari 2011.
- I. A.M. Molenaar, *Reflectieverslag*, Middelburg: mei 2011.

Samenvatting

In de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) staan de eisen voor een rechtmatige verwerking van persoonsgegevens, gedurende het proces van het moment van verzameling tot het moment van vernietiging, centraal. De invoering van de Wbp in het jaar 2001 heeft ertoe geleid, dat vele organisaties hun verwerking van persoonsgegevens moesten aanpassen aan de eisen die deze wet stelt. Hetgeen ook voor de provincie Zeeland geldt.

Tot op heden hanteren de afdelingen binnen de provincie Zeeland echter hun eigen wijze van gegevensverwerking, omdat men niet weet op welke wijze er invulling gegeven moet worden aan de eisen die de Wbp aan een rechtmatige verwerking van persoonsgegevens stelt. Hetgeen geresulteerd heeft in een verwerking van persoonsgegevens, die niet in overeenstemming met de eisen van de Wbp plaatsvindt. De afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap houden zich binnen de provincie Zeeland voornamelijk bezig met het verlenen van subsidies en vergunningen, waarvoor zij velerlei persoonsgegevens van burgers verwerken. Deze twee afdelingen zijn dan ook als uitgangspunt genomen, teneinde te kunnen vaststellen welke lacunes te onderscheiden zijn en op welke punten de naleving van de Wbp binnen de afdelingen van de provincie Zeeland verbeterd dient te worden.

De doelstelling die in het onderzoeksrapport centraal staat is dan ook als volgt:

Vóór 27 mei 2011 de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap, die zich binnen de provincie Zeeland bezighouden met de subsidieverlening en de afgifte van vergunningen aan haar burgers, een aanbeveling te doen over de wijze waarop zij de persoonsgegevens dienen te registreren, te verwerken en te bewaren, zodat zij voldoen aan de eisen die de Wbp hieraan stelt en hierdoor een standaardisering geboden wordt, zodat de wet binnen de organisatie optimaal kan worden uitgevoerd.

Gedurende het onderzoek is gebleken, dat de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap in grote lijnen voldoen aan de eisen uit de Wbp. Er wordt echter niet aan alle vereisten van de Wbp voldaan, waardoor er enkele lacunes zijn te onderscheiden. Zo verwerken de afdelingen persoonsgegevens die niet ter zake dienend en bovenmatig zijn met betrekking tot het doel waarvoor de persoonsgegevens door de afdelingen verzameld worden. Daarnaast genieten de persoonsgegevens een onvoldoende beveiliging tegen verlies of tegen een onrechtmatige verwerking en is tevens gebleken, dat de medewerkers binnen de provincie Zeeland onvoldoende doordrongen zijn van de noodzaak zorgvuldig met de persoonsgegevens om te gaan overeenkomstig de eisen die de Wbp daaraan stelt. Zo worden de fysieke dossiers bij afwezigheid van de desbetreffende ambtenaar niet opgeruimd in de daarvoor bestemde afsluitbare bureauladen en dossierkasten. Ook worden documenten die persoonsgegevens bevatten weggegooid in de papierbak, in plaats dat gebruik gemaakt wordt van de daarvoor bestemde papierversnipperaar.

Het niet naleven van de Wbp brengt risico's voor de provincie Zeeland met zich mee. Zo is het College Bescherming Persoonsgegevens bevoegd diverse sancties op te leggen. Tevens loopt de provincie Zeeland het risico dat er schade aan het bestuurlijke en politieke imago ontstaat, indien de burger er van op de hoogte is dat de overheid de geldende wet- en regelgeving onvoldoende naleeft. Het vertrouwen van de burger in de overheid wordt hierdoor geschaad, waardoor de bestuurbaarheid van de provincie zal afnemen.

Nu gebleken is dat de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap persoonsgegevens verwerken die niet ter zake dienend en bovenmatig zijn met betrekking tot het doel waarvoor zij worden verzameld, wordt aanbevolen de aanvraagformulieren voor subsidie- en vergunningverlening aan te passen. Zodoende de afdelingen de desbetreffende persoonsgegevens niet meer kunnen verwerken in strijd met de Wbp. Aangeraden wordt, te

controleren of er door de overige afdelingen binnen de provincie Zeeland ook persoonsgegevens verwerkt worden die niet ter zake dienend en bovenmatig zijn, zodoende ook die aanvraagformulieren van de afdelingen in overeenstemming met de Wbp aangepast kunnen worden.

Teneinde de beveiligingsplicht na te leven, wordt aanbevolen een beleidsdocument op te stellen. In het beleidsdocument kunnen de uitgangspunten en de praktische uitvoering van de maatregelen duidelijk worden vastgelegd, zodoende de medewerkers weten op welke wijze zij uitvoering dienen te geven aan de beveiligingsplicht. Binnen de provincie Zeeland dient tevens actief aandacht besteed te worden aan de uitvoering van de eisen die de Wbp stelt. Gedacht kan worden aan het geven van voorlichtingen of het uitwisselen van kennis en informatie in het periodieke werkoverleg binnen de afdelingen. Tevens kan men er voor kiezen een interne toezichthouder aan te stellen die deskundig is op het gebied van privacywetgeving. Deze interne toezichthouder dient niet alleen controle te houden op de naleving van de Wbp, maar dient ook de bevoegdheid te hebben sancties op te leggen, zodat de medewerkers worden aangezet de regelgeving na te leven. Medewerkers die vragen hebben met betrekking tot de privacywetgeving, kunnen tevens bij hem terecht.

Deze actieve houding dient de provincie Zeeland niet alleen intern te hanteren, maar moet ook naar buiten worden gebracht. De provincie dient haar voorbeeldfunctie te vervullen door uit te stralen de wet- en regelgeving correct te willen naleven. Het op een actieve wijze naleven van de Wbp zal niet alleen de bestuurbaarheid van de provincie Zeeland ten goede komen, maar zal ook de kans op het opleggen van sancties door het College Bescherming Persoonsgegevens verkleinen.

Inleiding

Nederland bestaat uit twaalf provincies die de verbinding vormen tussen de gemeenten en het Rijk. Het Rijk regelt wat van belang is voor het hele land en de gemeente voor de steden en dorpen. De provincie stelt zich daarbij op als "regisseur". De provincie werkt namelijk samen met andere overheden zoals het Rijk, de gemeenten en de waterschappen. Zo houdt het provinciebestuur van Zeeland zich bezig met de ontwikkelingen binnen de territoriale grenzen van het grondgebied Zeeland. Het provinciebestuur wordt gevormd door Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de commissaris van de koningin. Zij worden in hun werkzaamheden ondersteund door zevenhonderd ambtenaren die werkzaam zijn bij de provincie Zeeland. De Nederlandse burger en het Nederlands bedrijfsleven hebben dagelijks met de provincie te maken. De provincie heeft namelijk belangrijke taken. Zo zorgt de provincie voor de inrichting van natuurgebieden, het onderhoud van wegen en kanalen, geeft zij subsidies en verleent zij vergunningen aan burgers, bedrijven en allerlei instellingen zoals musea, theaters, bibliotheken, sportclubs en zorginstellingen. Veelal vloeien de taken en het beleid van de provincie voort uit de wet, maar soms kiest de provincie er zelf voor een taak op zich te nemen.

In het jaar 2001 is de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) ter vervanging van de Wet persoonsregistraties in werking getreden. De Wbp is in Nederland ingevoerd naar aanleiding van de richtlijn die door de Europese Unie is opgesteld om binnen de Europese Unie eenzelfde maatstaf te hanteren omtrent de bescherming van persoonsgegevens. De verschillen in de registratie, verwerking en bescherming van persoonsgegevens waren tussen de lidstaten van Europese Unie groot. Hierdoor werd het grensoverschrijdend verkeer van persoonsgegevens belemmerd. Daarnaast vond de registratie en verwerking van de persoonsgegevens steeds meer plaats via het digitale verkeer. De Wet persoonsregistraties was hierdoor achterhaald. Het was dan ook noodzakelijk een nieuwe wet, de Wbp, in te voeren. De Wbp houdt niet alleen rekening met de gegevensverwerking via het digitale verkeer, maar verhoogt ook het niveau van de bescherming van persoonsgegevens tussen de lidstaten van de Europese Unie onderling en stemt deze op elkaar af.²

Na de invoering van de Wbp is door de afdeling Kabinet, Juridische Zaken en Bestuursondersteuning een project gestart. De projectgroep, veelal bestaande uit juristen, onderzocht de verwerking van de persoonsgegevens binnen de provincie Zeeland. Gedurende het onderzoek is een omvangrijk dossier ontstaan, bestaande uit memo's, nota's en aantekeningen waaruit de werkwijze omtrent de verwerking van de persoonsgegevens binnen de provincie Zeeland blijkt. Ter ondersteuning van het project is tevens een externe adviseur aangetrokken. Aan de hand van de bevindingen, adviseerde hij de verwerking van de persoonsgegevens aan te passen overeenkomstig de eisen die de Wbp aan een rechtmatige gegevensverwerking stelt. Op dat moment was echter niemand beschikbaar het advies op te volgen, waardoor het project is stilgevallen.

Tot op heden hanteren de diverse afdelingen binnen de provincie Zeeland hun eigen wijze van gegevensverwerking. Zo ook binnen de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap, die zich voornamelijk bezighouden met het verlenen van subsidies en het afgeven van vergunningen aan burgers. Binnen deze afdelingen weet men niet op welke wijze er invulling gegeven moet worden aan de eisen die de Wbp aan een rechtmatige verwerking van persoonsgegevens stelt. Hierdoor genieten de burgers wellicht onvoldoende bescherming bij

² H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 13.

de gegevensverwerking, waardoor er niet voldaan wordt aan de belangrijke doelstelling die de Europese Unie in haar richtlijn voor ogen heeft.³

Een eerste opdracht is het inventariseren van de persoonsgegevens die door de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap binnen de provincie Zeeland verwerkt worden voor het verlenen van subsidies en vergunningen aan haar burgers. Vervolgens zal binnen deze afdelingen gekeken worden in hoeverre de verwerking onder de Wbp valt. Daarna wordt uiteengezet welke eisen de Wbp aan de verwerking van persoonsgegevens stelt. Naar aanleiding daarvan, dient te worden vastgesteld op welke punten de naleving van de Wbp binnen de afdelingen van de provincie Zeeland verbeterd kan worden.

De doelstelling van het onderzoek is: vóór 27 mei 2011 de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap, die zich binnen de provincie Zeeland bezighouden met de subsidieverlening en de afgifte van vergunningen aan haar burgers, een aanbeveling te doen over de wijze waarop zij de persoonsgegevens dienen te registreren, te verwerken en te bewaren, zodat zij voldoen aan de eisen die de Wbp hieraan stelt en hierdoor een standaardisering geboden wordt, zodat de wet binnen de organisatie optimaal kan worden uitgevoerd.

Met het uitbrengen van het onderzoeksrapport, zal de Wbp 'opnieuw' onder de aandacht worden gebracht binnen de provincie Zeeland. Zoals gezegd ligt het project al enige tijd stil, waardoor het onderwerp in de 'vergeethoek' is geraakt. De provincie Zeeland zal dus, door middel van het uitbrengen van het onderzoeksrapport, gemotiveerd worden een actievere houding te gaan innemen om de verwerking van de persoonsgegevens in overeenstemming met de Wbp te regelen.

Ter voorbereiding op het onderzoek is een onderzoeksopzet opgesteld. Hierin zijn de probleembeschrijving, vraagstelling en doelstelling uiteengezet. Ook wordt ingegaan op de aanpak en werkwijze van het onderzoek gedurende mijn afstudeerstage. Gedurende het onderzoek is gebruik gemaakt van literatuur, jurisprudentie, eigen observaties en andere schriftelijke stukken. Ook de correspondentie die de afgelopen jaren binnen de provincie Zeeland gevoerd is met betrekking tot de gegevensverwerking, is gebruikt bij de totstandkoming van het onderzoeksrapport. Er is gebruik gemaakt van bronnen, waarvan de auteurs bekend en duidelijk gekwalificeerd zijn. De gebruikte bronnen kunnen hierdoor als voldoende betrouwbaar worden beschouwd. Ook de correspondentie die door de medewerkers binnen de provincie Zeeland gevoerd is, kan als betrouwbaar worden geacht nu deze medewerkers een juridische achtergrond hebben, universitair afgestudeerd zijn en op dit moment een juridische functie bekleden binnen de provincie Zeeland.

De onderzoeksvraag is onderverdeeld in verschillende deelvragen. Voor iedere deelvraag is een hoofdstuk opgesteld. Ieder hoofdstuk begint met een inleiding waarin het onderwerp van het onderzoeksrapport kort worden herhaald. Daarnaast wordt in de inleiding stilgestaan bij de inhoud van het bewuste hoofdstuk. Hiervoor is gekozen, omdat hierdoor in één opslag de kern van de deelvraag naar voren komt. Daarnaast zijn de inleidingen van de hoofdstukken aantrekkelijk geformuleerd, waardoor de lezer in de inleiding gemotiveerd wordt verder te lezen. Aan de hand van de uitwerking van de deelvragen kan tot een beantwoording van de hoofdvraag worden gekomen. Tot slot zullen er conclusies worden getrokken en zullen er aanbevelingen worden gedaan. In de conclusies zal ingegaan worden op de belangrijkste resultaten van het onderzoek. In de aanbevelingen zal een standaardisering worden geboden, zodat de Wbp binnen de provincie Zeeland optimaal kan worden uitgevoerd.

³ Richtlijn 1995/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (*PbEG* 1995 L 281/31).

1 Probleembeschrijving en onderzoeksvraag

Na de inwerkingtreding van de Wbp is binnen de provincie Zeeland een projectgroep ingericht. Deze projectgroep moest een antwoord vinden op de vraag of de verwerking van de persoonsgegevens in overeenstemming met de Wbp plaatsvond. Ter ondersteuning van het project is een externe adviseur aangetrokken. Tijdens het project zijn memo's, nota's en aantekeningen verzameld waaruit de werkwijze omtrent de verwerking van de persoonsgegevens binnen de provincie Zeeland blijkt. Aan de hand van zijn bevindingen heeft de externe adviseur een rapport uitgebracht. Hij constateerde dat de wijze waarop de verwerking van de persoonsgegevens plaatsvond verouderd was. Hij adviseerde de verwerking van de persoonsgegevens aan te passen overeenkomstig de eisen die de Wbp aan een rechtmatige gegevensverwerking stelt. Niemand was echter beschikbaar het advies op te volgen, waardoor het project vervolgens is stilgevallen. Tot op heden hanteren de diverse afdelingen dan ook hun eigen wijze van gegevensverwerking, waarbij men binnen de afdelingen tevens niet weet welke eisen de Wbp aan een rechtmatige verwerking van persoonsgegevens stelt en op welke wijze daaraan invulling gegeven moet worden.

Binnen de provincie Zeeland worden er door de diverse afdelingen verscheidene persoonsgegevens verwerkt. De afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap verwerken veelal persoonsgegevens ten behoeve van subsidieverlening en de afgifte van vergunningen aan burgers. Indien persoonsgegevens verwerkt worden, dient dit gemeld te worden bij het College Bescherming Persoonsgegevens of bij de Functionaris voor de gegevensbescherming, indien de organisatie over een desbetreffende functionaris beschikt.⁴

Het College Bescherming Persoonsgegevens heeft echter per brief aan de provincie Zeeland laten weten, het vreemd te vinden dat er weinig tot geen meldingen binnenkomen van gegevensverwerkingen door de provincie Zeeland (bijlage A). Daarbij heeft het College Bescherming Persoonsgegevens aangegeven, op onaangekondigd tijdstip een bezoek te brengen aan de provincie om te controleren of voldaan wordt aan de eisen die de Wbp aan de gegevensverwerking stelt. Uiteraard staat niet ter discussie dat de provincie zich dient te houden aan de Wbp. Indien de provincie Zeeland zich niet houdt aan de wet- en regelgeving, loopt zij namelijk het risico dat het College Bescherming Persoonsgegevens diverse sancties zal opleggen.

De doelstelling is: vóór 27 mei 2011 de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap, die zich binnen de provincie Zeeland bezighouden met de subsidieverlening en de afgifte van vergunningen aan haar burgers, een aanbeveling te doen over de wijze waarop zij de persoonsgegevens dienen te registreren, te verwerken en te bewaren, zodat zij voldoen aan de eisen die de Wbp hieraan stelt en hierdoor een standaardisering geboden wordt, zodat de wet binnen de organisatie optimaal kan worden uitgevoerd.

De onderzoeksvraag die in dit onderzoeksrapport centraal staat is als volgt:

In hoeverre voldoen de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap bij het verlenen van subsidies en vergunningen aan de burger aan de Wbp, welke lacunes zijn er, welke risico's loopt de provincie hierbij en welke aanbevelingen kunnen er worden gedaan om de Wbp binnen de provincie optimaal uit te voeren?

⁴ <www.cbpweb.nl/Pages/ind_melden.aspx>

2 De verwerking van persoonsgegevens binnen de afdelingen

De provincie heeft de bevoegdheid haar eigen bestuur en huishouding te regelen binnen haar grondgebied, zoals staat geregeld in artikel 124 Grondwet. De provincie Zeeland voert dus een eigen beleid en bepaalt hierbij zelf de middelen die ze gebruikt om haar doelen te bereiken. Het voeren van deze zelfstandige 'huishouding', wordt ook wel autonomie genoemd.⁵ Zo zorgt de provincie voor de inrichting van natuurgebieden, het onderhoud van wegen en kanalen, geeft zij subsidies en verstrekt zij vergunningen aan allerlei instellingen zoals musea, theaters, bibliotheken, sportclubs en zorginstellingen. De afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap zijn binnen de provincie Zeeland voornamelijk belast met het verstrekken van subsidies en het verlenen van vergunningen. Zo is de afdeling Welzijn veelal belast met het verlenen van cultuursubsidies en is de afdeling Natuur & Landschap belast met het verstrekken van vergunningen in het kader van de Ontgrondingenwet. Ten behoeve van subsidieverlening en de afgifte van vergunningen, worden door de desbetreffende afdelingen diverse gegevens van de burgers verwerkt. De vraag die hierbij gesteld kan worden is, in hoeverre de verwerking van persoonsgegevens bij het verlenen van subsidies en vergunningen onder de Wbp valt. Om tot een beantwoording van deze vraag te kunnen komen zal in paragraaf 2.1 eerst een definiëring van de begrippen worden gegeven waarin wordt uitgelegd wat een persoonsgegeven is, wat er onder de verwerking van persoonsgegevens wordt verstaan en wat de reikwijdte van de Wbp is. In paragraaf 2.2 zal vervolgens uiteengezet worden welke soorten gegevens, bij het verlenen van subsidies en vergunningen, door de afdelingen verwerkt worden. In paragraaf 2.3 zal de wijze waarop de afdelingen de gegevens verwerken aan bod komen.

Tot slot zal in de conclusie worden aangegeven, welke gegevens als persoonsgegevens kunnen worden aangemerkt in de zin van de Wbp die door de afdelingen verwerkt worden ten behoeve van subsidie- en vergunningverlening. Daarbij zal tevens gekeken worden of de verwerking van de persoonsgegevens onder de reikwijdte van de Wbp valt.

2.1 Definiëring van begrippen

In deze paragraaf zal een definitie van begrippen worden gegeven. Aan bod komt de definitie van een persoonsgegeven, de verwerking van persoonsgegevens en de reikwijdte van de Wbp.

2.1.1 De definitie van een persoonsgegeven

In artikel 1 sub a Wbp geeft de wet aan wat verstaan wordt onder een persoonsgegeven. De wet definieert een persoonsgegeven als elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijk persoon. Uit deze definitie valt op te maken, dat van een persoonsgegeven sprake is indien deze informatie verschaft over een natuurlijk persoon.⁶ Sommige gegevens geven duidelijke informatie over een persoon, waardoor de persoon direct als zodanig is te identificeren. Hierbij gaat het om duidelijke en feitelijke informatie, zoals naam, adres, geboortedatum, geslacht of burgerservicenummer.⁷ Sommige gegevens daarentegen zijn minder specifiek, waardoor zij geen duidelijke informatie over een persoon verschaffen en die persoon dus niet direct, maar wel indirect als zodanig is te identificeren. Er wordt ook wel gesproken van indirecte identificeerbaarheid.⁸ Zo zou een combinatie van verschillende gegevens, het toch mogelijk kunnen maken natuurlijke personen te identificeren. Gegevens die informatie bevatten over de bedrijfsresultaten van een

⁵ C.A.J.M. Kortmann, *Constitutioneel Recht*, Deventer: Kluwer 2008, p. 479.

⁶ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 18.

⁷ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 18.

⁸ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 19.

eenmanszaak, zouden namelijk iets kunnen zeggen over het inkomen dat de eigenaar uit de eenmanszaak geniet. Deze gegevens zeggen dan ook iets over de desbetreffende eigenaar, waardoor hij als zodanig te identificeren is en er dus sprake is van een persoonsgegeven in de zin van artikel 1 sub a Wbp.⁹

Indien de gegevens directe of indirecte informatie bevatten die direct of indirect leiden tot de identificeerbaarheid van een natuurlijk persoon, is er sprake van een persoonsgegeven.¹⁰

2.1.2 De definitie van gegevensverwerking

In artikel 1 sub b Wbp geeft de wet aan wat verstaan wordt onder de verwerking van een persoonsgegeven. De wet definieert de verwerking van een persoonsgegeven als elke handeling of elk geheel van de handelingen met betrekking tot de persoonsgegevens, waaronder het verzamelen vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken, verspreiden of enige andere vorm van ter beschikking stellen, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, afschermen uitwissen en vernietigen van gegevens. Onder het verwerken van persoonsgegevens vallen een grote hoeveelheid handelingen. Van belang is, dat de verwerker hierbij feitelijk macht over de persoonsgegevens uitoefent. In de praktijk zal hiervan al snel sprake zijn, omdat in de Memorie van Toelichting staat dat het slechts dient te gaan om een mogelijkheid enige invloed uit te oefenen op de gegevensverwerking.¹¹ Het moet gaan om handelingen die verricht worden door de verwerker, gedurende het gehele proces van verzameling tot en met het moment van vernietiging van persoonsgegevens, waarbij door de verwerker enige invloed uitgeoefend kan worden.¹²

2.1.3 De reikwijdte van de Wbp

Uit artikel 2 lid 1 Wbp vloeit voort, dat de Wbp van toepassing is op twee soorten verwerkingen. Hierbij dient het te gaan om een geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens of een niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, maar die wel in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen. Doorslaggevend is, dat de gegevens onderlinge samenhang vertonen en gestructureerd in een bestand zijn opgenomen, zoals volgt uit artikel 1 sub c Wbp. Gegevens die in een ongestructureerd dossier zijn opgenomen vallen dus niet onder de werking van de Wbp.

2.2 De soorten gegevens die de afdelingen verwerken

In deze paragraaf zal uiteengezet worden welke gegevens de afdelingen verwerken bij het verlenen van subsidies en vergunningen. In paragraaf 2.2.1 zal ingegaan worden op het verwerken van persoonsgegevens bij het verlenen van de cultuursubsidie Cultuureducatie door de afdeling Welzijn. In paragraaf 2.2.2 zal ingegaan worden op het verwerken van persoonsgegevens bij het verlenen van een Ontgrondingsvergunning door de afdeling Natuur & Landschap. In paragraaf 2.4 zal geconcludeerd worden welke gegevens als persoonsgegevens in de zin van de Wbp kunnen worden aangemerkt.

2.2.1 De gegevens die verwerkt worden door de afdeling Welzijn

Voor het aanvragen van een cultuursubsidie bij de afdeling Welzijn, dient de aanvrager op de website van de provincie Zeeland een aanvraagformulier te downloaden.¹³ Er zijn verschillende subsidieaanvragen mogelijk, waaronder de subsidieaanvraag genaamd Cultuureducatie. Deze subsidie kan aangevraagd worden door het voortgezet onderwijs, het

⁹ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 13.

¹⁰ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 14.

¹¹ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 51 (MvT).

¹² T.F.M. Hooghiemstra, *Tekst en Toelichting, Wbp*, Den Haag: SDU 2007, p. 36.

¹³ <<http://loket.zeeland.nl/subsidies/cultuur/formulier/?Ing=nl>>

middelbaar en hoger (beroeps-) onderwijs dat zich wil richten op de ondersteuning van activiteiten op het gebied van kunst en cultuur binnen en in relatie met het onderwijs.¹⁴ De aanvrager die van deze subsidie gebruik wilt maken, dient een subsidieaanvraagformulier genaamd Programma Cultuureducatie in te vullen (zie bijlage B). Dit aanvraagformulier dient vervolgens, door de aanvrager ingevuld, naar de afdeling Welzijn van de provincie Zeeland geretourneerd te worden. Op het subsidieaanvraagformulier dient de aanvrager verschillende gegevens in te vullen, wil de provincie Zeeland de subsidieaanvraag in behandeling nemen. Het formulier bestaat uit onderdeel A en onderdeel B. Onder onderdeel A moet de aanvrager algemene gegevens met betrekking tot de subsidieaanvraag invullen. De gegevens die op het aanvraagformulier onder onderdeel A ingevuld moeten worden zijn:

- Naam activiteit
- Uitvoerdatum
- Gevraagde subsidie in euro's
- Naam organisatie
- Rechtspersoonsvorm
- Naam contactpersoon en functie
- Adres organisatie
- Postcode en woonplaats aanvrager
- Telefoonnummer/faxnummer aanvrager
- E-mailadres en eventuele website
- Bank- of gironummer
- Btw-plichting (ja/nee)

Vervolgens dient de aanvrager antwoord te geven op de vragen die op het aanvraagformulier aan de aanvrager gesteld worden met betrekking tot de activiteit/het project, waarvoor de subsidieaanvraag wordt ingediend. Tevens wordt de mogelijkheid geboden aanvullende informatie te verstrekken aan de afdeling Welzijn. Zo kan de aanvrager tezamen met zijn subsidieaanvraag bijlagen meezenden (zoals projectplannen, publiciteitsplannen ed.) en kan hij eventuele aanvullende opmerkingen geven. Vervolgens dient de aanvrager het subsidieaanvraagformulier te voorzien van zijn naam, de datum, zijn handtekening en de plaats van ondertekening.

Onder onderdeel B dient de aanvrager een begroting op te stellen, bestaande uit de kosten en de inkomsten waarmee de subsidieaanvrager te maken heeft. De kosten worden onderverdeeld in productiekosten en publicatiekosten. De productiekosten bestaan uit de kosten die toe te rekenen zijn aan de totstandkoming van een product of dienst, zoals materiaalkosten en arbeidskosten.¹⁵ De publicatiekosten, ook wel marketingkosten genoemd, zijn uitgaven voor het maken van reclame of het plaatsen van advertenties.¹⁶ De aanvrager van de cultuursubsidie, dient de volgende productiekosten in euro's op het subsidieaanvraagformulier in te vullen:

- Interne personeelskosten (hiervoor dient tabel 1 in bijlage B gebruikt te worden)
- Uitkoopsommen/honoraria/onkostenvergoedingen artiesten en kunstenaars
- Reis- en verblijfkosten artiesten en kunstenaars
- Honoraria opdrachten (compositie, choreografie, vormgeving ed.)
- Materiaalkosten (kostuums, decors, ed.)
- Techniek/elektronica (huur instrumenten, apparatuur, ed.)
- Transportkosten
- Beveiliging/verzekering
- Huur zaal/repetitieruimte/gebouw/tentoonstellingruimte ed.
- Huur podia/decors/tribunes/toiletten/douches
- Overige productiekosten

¹⁴ <<http://provincie.zeeland.nl/cultuur/cultuurnota/cultuursubsidies/cultuureducatie>>

¹⁵ A.A. Atkinson, e.a., *Management Accounting*, Amsterdam: Pearson Education Benelux 2007, p. 31.

¹⁶ A.A. Atkinson, e.a., *Management Accounting*, Amsterdam: Pearson Education Benelux 2007, p. 31.

De aanvrager van de cultuursubsidie dient tevens de volgende publicatiekosten in euro's op het subsidieaanvraagformulier in te vullen:

- Drukwerk (folders, uitnodigingen, affiches, persmateriaal, ed.)
- Advertenties
- Catalogus/programmaboekjes
- Overige publicatiekosten

Tot slot wordt van de aanvrager voor het verlenen van een cultuursubsidie gevraagd, de inkomsten in de begroting onder onderdeel B van het subsidieaanvraagformulier in te vullen. Hierbij dient de aanvrager de eigen bijdrage, de publieksinkomsten (waaronder recettes, verkoop van catalogus/programmaboekjes en overige publieksinkomsten) en overige inkomsten uit subsidies en/of inkomsten van derden in euro's in te vullen.

2.2.2 De gegevens die verwerkt worden door de afdeling Natuur & Landschap

Voor het aanvragen van een ontgrondingsvergunning bij de afdeling Natuur & Landschap, dient de aanvrager op de website van de provincie Zeeland een aanvraagformulier te downloaden.¹⁷ De Ontgrondingenwet bepaalt, dat voor het afgraven van de grond, ook wel het verlagen van de grond genoemd, een vergunning aangevraagd dient te worden bij de provincie waarbinnen de ontgroning plaatsvindt.¹⁸ De aanvrager dient de ontgrondingsvergunning aan te vragen, door het formulier genaamd Aanvraag verlening ontgrondingsvergunning in te vullen (zie bijlage C). Dit aanvraagformulier dient vervolgens naar de afdeling Natuur & Landschap van de provincie Zeeland geretourneerd te worden. Op het aanvraagformulier zal de aanvrager verschillende gegevens moeten invullen wil de provincie Zeeland de aanvraag voor de verlening van de ontgrondingsvergunning in behandeling nemen. Allereerst dient de aanvrager de volgende gegevens in te vullen:

- Naam, voorletters en geslacht aanvrager
- Adres, postcode en plaats
- Telefoonnummer
- Naam, voorletter en geslacht tussenpersoon
- Beroep aanvrager/soort bedrijf

Vervolgens dient de aanvrager de kadastrale gegevens en de gegevens van de eventuele pachters/gebruikers/andere zakelijk gerechtigden van de te ontgronden percelen in te vullen. Indien van toepassing, dient de aanvrager ook de kadastrale gegevens van de direct aan het te ontgronden terrein van de grenzende percelen en de gegevens van de eventuele pachters/gebruikers/andere zakelijk gerechtigden van de direct aan het te ontgronden terrein van de grenzende percelen in te vullen. Men dient aan te geven binnen welke gemeente het perceel is gelegen. Ook moeten het perceel- en sectienummer, de naam van de eigenaar en het adres op het aanvraagformulier ingevuld worden.

De aanvrager van de ontgrondingsvergunning dient tevens gegevens van het te ontgronden terrein, gegevens over de ontgroning zelf en andere nadere gegevens over de ontgroning te verstrekken. Onder gegevens van het te ontgronden terrein wordt verstaan:

- De huidige cultuurtoestand (grasland, bouwland, braakliggend terrein, bos of water)
- Samenstelling van de ondergrond tot circa 1 meter diepte

Gegevens over de ontgroning hebben betrekking op:

- De gewenste diepte van de ontgroning (ten opzichte van N.A.P. of maaiveld)
- Het totale oppervlakte van de ontgroning in vierkante meters
- De totale hoeveelheid af te graven grond in kubieke meters
- Of de ontgraven grond door andere grond wordt vervangen

¹⁷ <<http://loket.zeeland.nl/vergunningen/ontgrondingsvergunning/aanvraagformulier/index>>

¹⁸ <<http://loket.zeeland.nl/vergunningen/ontgrondingsvergunning/index>>

- De terreinhoogte na de ontgroning (ten opzichte van N.A.P. of maaiveld)
- De bestemming van het terrein na de ontgroning
- De geschatte duur van de werkzaamheden (in maanden/jaren)

Nadere gegevens die door de aanvrager ingevuld dienen te worden hebben betrekking op:

- De reden/redenen waarom de ontgroning zal worden uitgevoerd
- Wat de bestemming is van het ontgronde materiaal
- Op welke wijze de ontgroning zal worden uitgevoerd
- Door wie de ontgroning zal worden uitgevoerd

Daarnaast wordt van de aanvrager onder punt 6 van het aanvraagformulier (zie bijlage C) gevraagd in negenvoud de volgende bijlagen mee te zenden:

- Een tekening met kadastrale aanduiding
- Een uitsnede uit het kadaster
- Een situatietekening
- Een topografische kaart
- Een met redenen omkleed verzoek, waaruit aantoonbare spoedeisendheid blijkt om zonder vergunning met de uitvoering van de ontgroning te beginnen

In het aanvraagformulier wordt de aanvrager ook de mogelijkheid geboden een eventuele toelichting te geven op de ontgrondingsaanvraag. Indien de aanvrager het aanvraagformulier met betrekking tot de verlening van de ontgrondingsvergunning heeft ingevuld, dient hij het formulier, eventueel door mede-ondertekening van de eigenaren van het te ontgronden terrein, te voorzien van zijn naam, handtekening, plaats en datum van ondertekening.

2.3 De wijze waarop de gegevensverwerking plaatsvindt bij het verlenen van subsidies en vergunningen

Alle inkomende post, waaronder de aanvragen voor subsidie- en vergunningverlening, komt binnen op de postkamer van de provincie Zeeland. De postkamer sorteert de binnengekomen post op afdeling, zet een stempel met ontvangstdatum op de stukken en geeft deze vervolgens aan de afdeling Registratuur, welke afdeling valt onder het cluster Documentaire Informatievoorziening. De medewerkers die binnen de afdeling Registratuur werkzaam zijn, geven het document een registratienummer en registreren vervolgens de binnengekomen aanvraag tezamen met de persoonsgegevens in het computerprogramma Corsa (zie bijlage D). De naam, het adres, het telefoonnummer, het e-mailadres en het burgerservicenummer van de aanvrager worden in een digitale kaartenbak in Corsa geregistreerd. Daarnaast wordt de binnengekomen aanvraag, tezamen met de eventuele bijlagen en andere bescheiden ingescand en vervolgens geplaatst in de Corsa-werkvoorraad van de behandelend ambtenaar.¹⁹ Tot op heden ontvangen de ambtenaren de voor hen bestemde post ook nog op papier.²⁰ Via deze wijze komt de originele aanvraag zowel fysiek als digitaal bij desbetreffende ambtenaar terecht. De afdeling Registratuur stuurt vervolgens een standaard ontvangstbevestiging naar de aanvrager. Alleen de behandelend ambtenaar en het afdelingshoofd van de afdeling waarbinnen de ambtenaar werkzaam is, hebben inzage in de Corsa-werkvoorraad.²¹ Hierin kunnen zij stukken raadplegen, wijzigingen doorvoeren en printen.

Nadat de aanvraag door de ambtenaar is ontvangen, zal hij deze beoordelen op volledigheid en op de geldende criteria de nodig zijn voor het verlenen van een subsidie of vergunning. De beslissing die door de ambtenaar als antwoord op de aanvraag van de betrokkene wordt genomen, is een besluit in de zin van artikel 1:3 lid 1 Algemene wet bestuursrecht (Awb). De

¹⁹ J. Smits & F. Hieronymi, *Handleiding werken met Corsa DMS*, Middelburg: Werkgroep Corsa 2007, p. 2.

²⁰ *Het is echter wel de bedoeling, dat in de toekomst de post alleen nog maar digitaal wordt ontvangen. Dit blijkt uit de Handleiding werken met Corsa DMS.*

²¹ J. Smits & F. Hieronymi, *Handleiding werken met Corsa DMS*, Middelburg: Werkgroep Corsa 2007, p. 6.

genomen beslissing zal door de ambtenaar in een brief geformuleerd worden. Deze brief zal geregistreerd worden in Corsa. Tevens zal een papieren versie naar de aanvrager worden opgestuurd. Nadat een beslissing op de aanvraag is genomen, zal de behandelend ambtenaar een door hem te bepalen status in Corsa aan het dossier meegeven.²²

Indien het dossier nog niet in zijn geheel is afgerond, geeft de behandelend ambtenaar de status 'in behandeling' aan het dossier mee. Het digitale dossier zal dan in Corsa bewaard blijven, gedurende de tijd waarvoor de subsidie of vergunning is verleend. Het afdelingshoofd en de ambtenaar die het dossier behandelen kunnen het dossier, gedurende de termijn waarvoor de subsidie of vergunning is verleend, digitaal raadplegen en wijzigingen aanbrengen.²³ Indien de subsidieaanvraag of vergunningaanvraag is afgewezen of indien de termijn waarvoor de subsidie of vergunning is verleend is verlopen en de subsidie of vergunning niet verder verlengd dient te worden, zal de behandelend ambtenaar in Corsa de status 'afgehandeld' aan het dossier meegeven. Het fysieke als digitale dossier zal dan worden overgedragen aan de afdeling Registratuur. Deze afdeling is belast met het beheer en archivering van de dossiers.²⁴ De Archiefwet 1995 stelt eisen aan het archiveren van overheidsorganen.²⁵ De Archiefwet 1995 is dan ook van toepassing op de handelingen van de afdeling Registratuur van de Provincie Zeeland. Op basis van de eisen die de Archiefwet 1995 stelt, heeft de provincie Zeeland de richtlijn Archiveren opgesteld (zie bijlage E). De afdeling Registratuur dient zich aan deze richtlijn te houden. Bij de archivering van de dossiers hanteert de afdeling Registratuur op basis van de richtlijn Archiveren 3 fasen, namelijk:

- De dynamische fase: de afgehandelde dossiers zullen gedurende drie jaar digitaal in Corsa bewaard blijven. Daarnaast zal de afdeling Registratuur ook alle afgehandelde fysieke dossiers gedurende drie jaren in het archief bewaren. Het afdelingshoofd of de ambtenaar die destijds met de behandeling van het dossier was belast, kan het dossier gedurende drie jaar raadplegen.
- De semi-statische fase: deze fase vangt aan na verloop van de drie jaar durende dynamische fase. De semi-statische fase duurt vier jaar. Gedurende deze periode worden de dossiers overgebracht naar de archiefkelder die zich in het gebouw van de provincie Zeeland bevindt. Hier wordt begonnen met het schiften van de dossiers. Indien het desbetreffende dossier in die afgelopen drie jaar door niemand meer is geraadpleegd, zal de afdeling Registratuur het digitale dossier uit Corsa verwijderen en het fysieke dossier vernietigen. Hierdoor zal het dossier op geen enkele manier meer geraadpleegd kunnen worden. In de richtlijn Archiveren wordt gesproken over het verwijderen van stukken die niet meer nodig zijn voor de vastlegging van rechten en verplichtingen en evenmin voor de kennis van activiteiten van de organisatie. Nadat de schifting heeft plaatsgevonden, vangt de statische fase aan.
- De statische fase: in deze fase zijn alle dossiers die de afgelopen jaren niet meer geraadpleegd zijn verwijderd. De dossiers die nog regelmatig geraadpleegd worden, zijn overgebleven. De overgebleven digitale dossiers, worden op digitale wijze overgedragen aan het Rijksarchief. De overgebleven fysieke dossiers, worden overgebracht naar de Rijksarchiefbewaarplaats.

2.4 Conclusie

Bij het verlenen van subsidies en bij het verstrekken van vergunningen, worden er door de desbetreffende afdelingen van de provincie Zeeland diverse gegevens verzameld. Hierbij worden ook persoonsgegevens verwerkt, waarbij het gaat om directe als indirecte persoonsgegevens als bedoeld in artikel 1 sub a Wbp. Van directe persoonsgegevens is sprake, indien de identiteit van een natuurlijk persoon eenvoudig is vast te stellen zonder dat

²² J. Smits & F. Hieronymi, *Handleiding werken met Corsa DMS*, Middelburg: Werkgroep Corsa 2007, p. 7-8.

²³ J. Smits & F. Hieronymi, *Handleiding werken met Corsa DMS*, Middelburg: Werkgroep Corsa 2007, p. 17-22.

²⁴ J. Smits & F. Hieronymi, *Handleiding werken met Corsa DMS*, Middelburg: Werkgroep Corsa 2007, p. 2, 7-8.

²⁵ <www.archief.nl/wetten-regelgeving/archiefwet>

daarvoor een onevenredige inspanning nodig is. Van indirecte persoonsgegevens is sprake, indien een combinatie van verschillende gegevens het mogelijk maakt een natuurlijk persoon te identificeren.²⁶

Bij behandelen van een subsidieaanvraag worden door de afdeling Welzijn de volgende directe persoonsgegevens verwerkt:

- Naam van contactpersoon/naam aanvrager
- Adres, postcode en woonplaats aanvrager
- Telefoonnummer/faxnummer aanvrager
- E-mailadres aanvrager (alleen dan, als uit het e-mailadres de identiteit van een natuurlijk persoon direct te herleiden valt)²⁷
- De namen van de verantwoordelijke voor de activiteit/het project
- Meegestuurde bijlagen (waaruit de identiteit van een natuurlijk persoon direct te herleiden valt, zoals CV's van medewerkers)

Bij behandelen van een subsidieaanvraag worden door de afdeling Welzijn de volgende indirecte persoonsgegevens verwerkt:

- Functie van contactpersoon (de functie zou immers iets kunnen zeggen over het inkomen van de contactpersoon)²⁸
- E-mailadres aanvrager (als het e-mailadres gegevens bevat, die niet direct tot de identiteit van een natuurlijk persoon leiden, maar met een combinatie van andere gegevens de identiteit van een natuurlijk persoon te herleiden valt)²⁹
- Bank- of gironummer (het nummer zelf leidt niet direct tot de identificeerbaarheid van een natuurlijk persoon, maar kan door een combinatie van of verwerking met andere aanvullende bankgegevens wel leiden tot de identiteit van een natuurlijk persoon)³⁰
- Meegestuurde bijlagen (waarin informatie staat die indirect kan leiden tot de identiteit van een natuurlijk persoon door een combinatie of verwerking van aanvullende gegevens)
- De begroting die ingevuld dient te worden op het subsidieaanvraagformulier, geeft een overzicht in de kosten en opbrengsten van de desbetreffende organisatie. Deze gegevens bevatten financiële informatie over de organisatie, waardoor ze indirect iets kunnen zeggen over het inkomen van de eigenaar en hij als zodanig te identificeren is.³¹

Bij het behandelen van een vergunningaanvraag worden door de afdeling Natuur & Landschap de volgende directe persoonsgegevens verwerkt:

- Naam van aanvrager/naam tussenpersoon
- Geslacht van aanvrager/tussenpersoon
- Adres, postcode en woonplaats aanvrager
- Telefoonnummer aanvrager
- Kadastrale gegevens van de te ontgronden percelen (zoals perceel- en sectienummer, de naam van de eigenaar en het adres)
- Perceelnummer, naam en adres van eventuele pachters/gebruikers of andere zakelijk gerechtigden van de te ontgronden percelen
- Kadastrale gegevens van de direct aan het te ontgronden terrein grenzende percelen (zoals perceel- en sectienummer, de naam van de eigenaar en het adres)

²⁶ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 14.

²⁷ H. Bach, e.a., *Dm Desk*, Deventer: Kluwer 2004, p. 151.

²⁸ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 13.

²⁹ H. Bach, e.a., *Dm Desk*, Deventer: Kluwer 2004, p. 151.

³⁰ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 12-14.

³¹ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 13.

- Perceelnummer, naam en adres van eventuele pachters/gebruikers of andere zakelijk gerechtigden van de direct aan het te ontgronden terrein grenzende percelen
- Door gegevens van een natuurlijke persoon die de ontgronding zal uitvoeren (zie punt 5 onder d Aanvraagformulier verlening ontgrondingsvergunning in bijlage C)
- Meegestuurde bijlagen (waaruit de identiteit van een natuurlijk persoon direct te herleiden valt, zoals het verzoek om zonder vergunning de ontgronding te beginnen)

Bij behandelen van een vergunningaanvraag worden door de afdeling Natuur & Landschap de volgende indirecte persoonsgegevens verwerkt:

- Beroep aanvrager (het beroep zou immers iets kunnen zeggen over het inkomen van de contactpersoon)³²
- Meegestuurde bijlagen (waarin informatie staat die indirect kan leiden tot de identiteit van een natuurlijk persoon door een combinatie of verwerking van aanvullende gegevens)

Daarnaast wordt door de afdelingen bij de verwerking van de persoonsgegevens gebruik gemaakt van het computerprogramma Corsa. In dit programma worden de ontvangen stukken door de afdeling Registratuur gedigitaliseerd. Deze stukken worden vervolgens geplaatst in de werkvoorraad van de desbetreffende ambtenaar. Hierin kan hij de stukken en bijbehorende persoonsgegevens van de aanvrager raadplegen, ordenen, wijzigen, verzamelen, doorsturen en bewaren. Deze handelingen hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 1 sub b Wbp.

Het verwerken van de persoonsgegevens in Corsa leidt ertoe, dat er sprake is van een geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens. Het handmatig verwerken van persoonsgegevens in de fysieke dossiers kan gezien worden als een niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens. Deze persoonsgegevens worden door de desbetreffende ambtenaar gestructureerd in een dossier opgenomen en vertonen onderlinge samenhang om tot een uiteindelijke beslissing op de subsidie- of vergunningaanvraag te kunnen komen. De verwerking van de persoonsgegevens valt hierdoor onder de reikwijdte van artikel 2 lid 1 Wbp. De Wbp is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens bij het verlenen van subsidies en vergunningen. De eisen die de Wbp aan een rechtmatige gegevensverwerking stelt, moeten dus door de afdelingen in acht worden genomen.

³² L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 13.

3 De voorwaarden voor een rechtmatige gegevensverwerking

In artikel 1 sub b Wbp staat, wat onder de verwerking van persoonsgegevens wordt verstaan. Hierin staat onder andere, dat elke handeling die betrekking heeft op het verzamelen, vastleggen, bijwerken, gebruiken, verstrekken, alsmede het uitwissen of vernietigen van gegevens onder de verwerking van persoonsgegevens valt. Het gaat hierbij om het gehele proces dat een persoonsgegeven doormaakt vanaf het moment van verzameling tot het moment van vernietiging.³³ De verwerking van de persoonsgegevens, dient daarbij in overeenstemming met de voorwaarden voor de rechtmatigheid uit de Wbp plaats te vinden. Tevens dient de verantwoordelijke zich te houden aan diverse verplichtingen en komen aan de betrokkene diverse rechten toe. In dit hoofdstuk zal dan ook gekeken worden, welke voorwaarden de Wbp aan een rechtmatige gegevensverwerking stelt, welke verplichtingen de verantwoordelijke na moet komen en welke rechten de betrokkene toekomen, zodat de verwerking van de persoonsgegevens op rechtmatige wijze kan geschieden.

3.1 De verwerking in overeenstemming met de wet, op een behoorlijke en zorgvuldige wijze

De persoonsgegevens moeten in overeenstemming met de wet op een behoorlijke en zorgvuldige wijze verwerkt worden, zoals staat in artikel 6 Wbp. Bedoeld wordt, dat de gegevensverwerking op rechtmatige wijze moet plaatsvinden. Dit wordt ook wel het rechtmatigheidsbeginsel genoemd.³⁴ De verwerking van de persoonsgegevens is rechtmatig, indien de gegevensverwerking noodzakelijk is voor een goede vervulling van de (publiekrechtelijke) taak.³⁵ Daarbij dient de verwerker op zorgvuldige wijze te werk te gaan, zoals tevens voortvloeit uit de zorgvuldigheidsnorm uit artikel 6:162 lid 2 Burgerlijk Wetboek en het zorgvuldigheidsbeginsel uit artikel 3:2 Algemene wet bestuursrecht.³⁶ De overheid dient zich aan deze beginselen te houden bij de uitvoering van haar taken en bevoegdheden.³⁷ Het moet gaan om een verwerking van persoonsgegevens die volgens het ongeschreven recht het maatschappelijk verkeer betaamt.³⁸ Het gaat hierbij om ongeschreven rechtsnormen, die door de rechtspraak zijn ontwikkeld.³⁹ Met betrekking op de verwerking van persoonsgegevens is het van belang, dat de verwerker van de persoonsgegevens een zorgvuldige belangenafweging maakt waarbij de persoonsgegevens op een behoorlijke en zorgvuldige wijze worden verwerkt.⁴⁰ Hierbij dient de verwerker een afweging te maken tussen de betrokken belangen, de aard van de desbetreffende gegevens, het doel waarvoor de gegevens zijn verkregen, de wijze waarop de gegevens zijn verkregen en de gevolgen van de verwerking voor de betrokkene. Hij dient tevens voldoende maatregelen te nemen om de veiligheid van de persoonsgegevens van de betrokken te waarborgen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking, zodat onbevoegde personen niet over de persoonsgegevens kunnen beschikken.⁴¹

Artikel 6 Wbp vormt, op basis van bovenstaande, de kernbepaling van de Wbp en is hiermee het vertrekpunt voor de uitwerking van de artikelen 7 tot en met 14 Wbp.⁴²

³³ T.F.M. Hooghiemstra, *Tekst en Toelichting, Wbp*, Den Haag: SDU 2007, p. 36.

³⁴ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 22.

³⁵ Rb. Maastricht 5 december 2003, LJN AO0044, 552.

³⁶ R. Schlössels, e.a., *In beginsel: over aard, inhoud en samenhang van rechtsbeginselen in het bestuursrecht*, Deventer: Kluwer 2004, p. 141.

³⁷ G.A.C.M. van Ballegooij, e.a., *Bestuursrecht in het Awb-tijdperk*, Deventer: Kluwer 2008, p. 86 e.v.

³⁸ H.H. de Vries, e.a., *Actualiteiten Sociaal Recht, Wbp*, Deventer: Kluwer 2001, p. 22.

³⁹ G.A.C.M. van Ballegooij, e.a., *Bestuursrecht in het Awb-tijdperk*, Deventer: Kluwer 2008, p. 102.

⁴⁰ T.F.M. Hooghiemstra, *Tekst en Toelichting, Wbp*, Den Haag: SDU 2007, p. 62.

⁴¹ G.W. van Blarckom & J.J. Borking, *Beveiliging van persoonsgegevens, achtergrondstudies en verkenningen*, Den Haag: Registratiekamer College Bescherming Persoonsgegevens 2001, p. 13.

⁴² *Kamerstukken II 1997/98*, 25 892, nr. 3, p. 20 (MvT).

In de volgende paragrafen zullen dan ook de voorwaarden uit de artikelen 7 tot en met 14 Wbp worden besproken, die nodig zijn voor een rechtmatige verwerking van de persoonsgegevens.

3.2 De verwerking voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden

In artikel 7 Wbp staat dat de persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden verzameld worden. Met 'welbepaalde' wordt bedoeld, dat men de doeleinden bepaalt moet hebben voordat men tot het verzamelen van de persoonsgegevens overgaat. Er mogen dus geen gegevens verzameld worden, zonder een bepaald doel.⁴³ Het doel waarvoor de persoonsgegevens verzameld worden, moet daarbij duidelijk zijn omschreven.⁴⁴ Men moet namelijk altijd kunnen toetsen of de persoonsgegevens in overeenstemming met de doelen worden verwerkt. Met 'uitdrukkelijk omschreven' wordt bedoeld, dat de verzamelaar uitdrukkelijk omschrijft voor welke doeleinden de persoonsgegevens verzameld worden. Hiermee kan volstaan worden, door de doeleinden van de gegevensverwerking te melden bij het College Bescherming Persoonsgegevens. Daarnaast dienen de persoonsgegevens in overeenstemming met één van de 'gerechtvaardigde doeleinden' uit artikel 8 Wbp verwerkt te worden. In artikel 8 Wbp wordt namelijk een limitatieve opsomming van gronden gegeven, die de verwerking van de persoonsgegevens rechtvaardigen.

In artikel 7 Wbp staat dus de wijze waarop de persoonsgegevens verzameld mogen worden in overeenstemming met de doelen centraal. Dit artikel wordt in de literatuur ook wel het beginsel van doelbinding genoemd.⁴⁵ De persoonsgegevens dienen welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd met de doeleinden verzameld te worden, om te voorkomen dat de persoonsgegevens worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met de doeleinden waarvoor ze zijn verkregen.⁴⁶

3.3 De grondslagen waaraan de gegevensverwerking moet voldoen

In artikel 8 Wbp wordt een limitatieve opsomming van gronden gegeven die de verwerking van de persoonsgegevens rechtvaardigen. De limitatieve opsomming uit artikel 8 Wbp wil zeggen, dat de persoonsgegevens slechts mogen worden verwerkt indien aan één van de eisen uit artikel 8 sub a t/m f wordt voldaan.

Persoonsgegevens mogen slechts worden verwerkt indien:⁴⁷

- de betrokkene ondubbelzinnige toestemming heeft verleend (sub a)
- de verwerking noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is, of voor het nemen van precontractuele maatregelen naar aanleiding van een verzoek van de betrokkene en die noodzakelijk is voor het sluiten van de overeenkomst (sub b)
- de verwerking noodzakelijk is voor de nakoming van een wettelijke verplichting, waaraan de verantwoordelijke onderworpen is (sub c)
- de verwerking noodzakelijk is voor een vitaal belang van de betrokkene (sub d)
- de verwerking noodzakelijk is voor een goede vervulling van een publiekrechtelijke taak (sub e)
- de verwerking noodzakelijk is voor de behartiging van een gerechtvaardigd belang van de verantwoordelijke of derde, tenzij aan het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkenen voorrang moet worden verleend (sub f)

⁴³ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 22.

⁴⁴ T.F.M. Hooghiemstra, *Tekst en Toelichting, Wbp*, Den Haag: SDU 2007, p. 65.

⁴⁵ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 22.

⁴⁶ T.F.M. Hooghiemstra, *Tekst en Toelichting, Wbp*, Den Haag: SDU 2007, p. 65.

⁴⁷ T.F.M. Hooghiemstra, *Tekst en Toelichting, Wbp*, Den Haag: SDU 2007, p. 65-66.

Ondubbelzinnige toestemming

Alleen indien de betrokkene waarvan de persoonsgegevens worden verwerkt ondubbelzinnig toestemming heeft verleend, is de verwerking van zijn persoonsgegevens toegestaan. Er is pas sprake van een daadwerkelijke toestemming van de betrokkene, indien hij in vrijheid een specifieke en op wilsuiting berustende toestemming heeft verleend om zijn persoonsgegevens te verwerken.⁴⁸ Dit volgt ook uit artikel 1 sub i Wbp. Van belang is, dat uit de gedragingen van de betrokkene moet blijken dat hij uitdrukkelijk zijn toestemming heeft gegeven zijn persoonsgegevens te verwerken. Indien de verantwoordelijke twijfelt over de verleende toestemming van de betrokkene, dient de verantwoordelijke te controleren of de betrokkene daadwerkelijk zijn toestemming heeft gegeven.⁴⁹ Indien mocht blijken, dat de betrokkene geen toestemming heeft verleend in de zin van artikel 1 sub i en artikel 8 sub a Wbp, maar er vervolgens toch persoonsgegevens van hem worden verwerkt, dan is de verwerking van de persoonsgegevens op grond van artikel 3:40 Burgerlijk Wetboek nietig.⁵⁰

Noodzakelijkheidstoets

De verwerking van de persoonsgegevens is geoorloofd, indien de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is.⁵¹ De betrokkene zal als partij actief deelnemen aan de uitvoering van een overeenkomst.⁵² Hieronder kunnen ook handelingen vallen die namens de betrokkene worden verricht teneinde een overeenkomst te kunnen sluiten.⁵³ Op grond van artikel 8 sub b Wbp is een verwerking van persoonsgegevens dus toegestaan, indien de betrokkenen zelf partij is of indien er op verzoek van de betrokkene handelingen door de verwerker worden verricht die nodig zijn om een overeenkomst te kunnen sluiten.

Wettelijke verplichting

In artikel 8 sub c Wbp is de gegevensverwerking toegestaan, indien deze noodzakelijk is om een op de verantwoordelijke rustende verplichting na te komen. Hierbij moet het dus gaan om persoonsgegevens van de betrokkene, waarover de verantwoordelijke dient te beschikken, zodat hij uitvoering kan geven aan zijn wettelijke verplichting. Er moet een verband bestaan tussen de gegevensverwerking en de uitvoering van de wettelijke verplichting.⁵⁴ Indien een bestuursorgaan bij de uitvoering van zijn taak verplicht is op grond van artikel 2 en 3 Wet openbaarheid van bestuur (Wob) informatie te verstrekken en deze informatie persoonsgegevens bevat, zal de gegevensverstrekking onder artikel 8 sub c Wbp vallen. In zulke gevallen prevaleert de Wob boven de Wbp. Voor zaken die niet specifiek in de Wob zijn geregeld, geldt het regime van de Wbp. De verantwoordelijke mag dus niet meer of andere gegevens verwerken, dan noodzakelijk is voor de uitvoering van zijn wettelijke verplichting. Hierbij dient men een afweging te maken tussen de betrokken belangen, de aard van de gegevens, het doel waarvoor de gegevens zijn verkregen, de wijze waarop de gegevens zijn verkregen en de gevolgen van de verwerking voor de betrokkene.

Vrijwaring van het vitale belang

In artikel 8 sub d Wbp staat het vitaal belang van de betrokkene centraal. De gegevensverwerking van de betrokkene is toegestaan, indien dit noodzakelijk is voor de gezondheid van de betrokkene. Hierbij moet het gaan om een noodzakelijke verwerking van persoonsgegevens om de betrokkene in leven te kunnen houden.⁵⁵ Deze dringende

⁴⁸ E.P.M. Thole, e.a., *50 vragen over Privacy*, Deventer: Kluwer 2010, p. 42.

⁴⁹ E.P.M. Thole, e.a., *50 vragen over Privacy*, Deventer: Kluwer 2010, p. 42 en H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 24.

⁵⁰ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 67 (MvT).

⁵¹ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 24.

⁵² *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 80 (MvT).

⁵³ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 81 (MvT).

⁵⁴ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 82 (MvT).

⁵⁵ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 84 (MvT).

medische noodzaak is bijvoorbeeld aanwezig, indien de betrokkene buiten bewustzijn is of uit een brandend huis gered moet worden en daarbij op dat moment niet in staat is zijn toestemming te kunnen verlenen om zijn persoonsgegevens te verwerken.⁵⁶

Vervulling van de publiekrechtelijke taak

Indien het voor een bestuursorgaan noodzakelijk is gegevens van de betrokkene te verwerken voor een goede vervulling van zijn publiekrechtelijke taak, dan is de gegevensverwerking toegestaan op grond van artikel 8 sub e Wbp. Als bestuursorgaan wordt aangemerkt, een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld of een ander persoon of college dat met enig openbaar gezag is bekleed. Dit staat omschreven in artikel 1:1 lid 1 Awb. De taken van het bestuursorgaan vloeien veelal voort uit de Algemene wet bestuursrecht. Hierbij gaat het veelal om besluiten die op grond van artikel 1:3 Awb door een bestuursorgaan worden genomen. Alvorens door het bestuursorgaan een besluit genomen wordt, zal het voor een goede vervulling van zijn taak, noodzakelijk zijn over persoonsgegevens te beschikken.⁵⁷ Gedacht kan worden aan het verzamelen van persoonsgegevens, die nodig zijn om op de aanvraag van een belanghebbende een besluit te nemen. Tot slot kunnen ook privaatrechtelijke rechtspersonen als bestuursorgaan worden aangemerkt indien zij bevoegd zijn rechthandelingen te verrichten ter uitoefening van het openbaar gezag.⁵⁸ Dit staat in artikel 1:1 lid 1 sub b Awb. Zo zal een garagehouder die APK-keuringen doet of het Centraal Bureau Rijvaardigheid dat belast is met de uitgifte van diploma's, zich moeten houden aan de regels die opgesteld zijn door de overheid. Deze privaatrechtelijke rechtspersonen komen bevoegdheden toe die noodzakelijk zijn bij de uitoefening van het openbaar gezag.⁵⁹ Zij mogen op grond van artikel 8 sub e Wbp dus ook persoonsgegevens van de betrokkene verwerken, indien dat noodzakelijk is voor de uitoefening van hun taken.

Het behartigen van een gerechtvaardigd belang

Uit artikel 8 sub f Wbp volgt, dat de gegevensverwerking is toegestaan indien dit noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigd belang van de verantwoordelijke of van een derde aan wie de gegevens worden verstrekt, tenzij de belangen of fundamentele rechten van de betrokkene voor gaan. Artikel 8 sub f Wbp wordt in de Memorie van Toelichting⁶⁰ ook wel een restbepaling genoemd, omdat in deze bepaling geen specifieke verwerking van persoonsgegevens staat genoemd die de verwerking rechtvaardigt. Dit in tegenstelling tot artikel 8 sub a tot en met e Wbp waarin wel specifieke gronden worden genoemd die de gegevensverwerking rechtvaardigen. Indien deze gronden niet van toepassing zijn, zal de gegevensverwerking onder de ruimere definitie van artikel 8 sub f Wbp worden ondergebracht. In dit artikel staat het gerechtvaardigd belang centraal. Van een gerechtvaardigd belang is sprake, indien de verwerker van de persoonsgegevens zijn werkzaamheden niet kan verrichten zonder dat hij daadwerkelijk tot de verwerking van de persoonsgegevens overgaat.⁶¹ De verwerker dient het gerechtvaardigd belang van de gegevensverwerking te toetsen aan de zogenoemde noodzakelijkheidstoets.⁶² Tevens dient de verwerker na te gaan of er bij de verwerking een inbreuk plaatsvindt op de fundamentele rechten van de betrokkene. Indien de gegevensverwerking daadwerkelijk een inbreuk maakt op de fundamentele rechten, dient de gegevensverwerking achterwege te blijven. Tot slot dient gekeken te worden of het doel dat wordt nagestreefd, ook op andere wijze kan worden bereikt. Indien deze vragen positief beantwoord kunnen worden, dan is de

⁵⁶ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 23.

⁵⁷ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 24.

⁵⁸ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 85 (MvT).

⁵⁹ P. de Haan, e.a., *Bestuursrecht in de sociale rechtstaat*, Deventer: Kluwer 2001, p. 191-192.

⁶⁰ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 86 (MvT).

⁶¹ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 86 (MvT).

⁶² H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 26.

gegevensverwerking in overeenstemming met artikel 8 sub f Wbp.⁶³ Aangenomen wordt, dat een gerechtvaardigd belang aanwezig is als de gegevensverwerking noodzakelijk is om bedrijfsactiviteiten te mogen verrichten. Hierbij hoeft het niet perse te gaan om de gegevensverwerking die gebruikt wordt voor het verrichten van kernactiviteiten binnen het bedrijf, maar de gegevens kunnen ook verwerkt worden voor activiteiten die nauw verweven zijn aan de kernactiviteiten van het bedrijf.⁶⁴ Zoals uit artikel 8 sub f Wbp blijkt, kan er bij de gegevensverwerking ook sprake zijn van een gerechtvaardigd belang van een derde. In de Memorie van Toelichting⁶⁵ wordt als voorbeeld genoemd, het sluiten van een levensverzekeringsovereenkomst ten behoeve van een derde. Hierbij zullen in dat geval gegevens van die derde door de verzekeraar worden verwerkt.⁶⁶

3.4 De verwerking verenigbaar met de doeleinden

Zoals in artikel 9 lid 1 Wbp staat, dienen de persoonsgegevens voor geen andere doeleinden verwerkt te worden dan waarvoor ze zijn verkregen. Vervolgens wordt in artikel 9 lid 2 Wbp een opsomming gegeven, waarbij de gegevensverwerker rekening dient te houden met:

- de verwantschap tussen het doel waarvoor de gegevens verwerkt dienen te worden en het doel waarvoor ze verkregen zijn
- de aard van de persoonsgegevens
- de gevolgen die de verwerking voor de betrokkene heeft
- de wijze waarop de gegevens zijn verkregen
- de mate waarin de persoonsgegevens gewaarborgd worden

Aan de hand hiervan, zal de verwerker moeten controleren of de gegevensverwerking onverenigbaar is met de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens zijn verkregen. Van belang is te wijzen op de woorden 'in elk geval' uit artikel 9 lid 2 Wbp. Dit betekent, dat er sprake is van niet-limitatieve opsomming van gronden die afgewogen dienen te worden of er sprake is van een verenigbaar gebruik. De gronden dienen 'slechts' als richtlijn. Het is denkbaar, dat zich nog andere omstandigheden, anders dan staan in artikel 9 lid 2, kunnen voordoen waardoor er toch sprake kan zijn van een verwerking die onverenigbaar is met de doeleinden. Daarnaast dienen de gronden in samenhang gelezen te worden en kunnen ze in onderling verband worden gebracht ter beoordeling of de verwerking verenigbaar is met de doeleinden. Indien blijkt, dat de verwerking van de persoonsgegevens onverenigbaar is met de doeleinden dient gekeken te worden of er gebruik gemaakt kan worden van de uitzonderingstoestanden zoals staan omschreven in artikel 43 Wbp.⁶⁷ Artikel 9 lid 1 Wbp blijft namelijk buiten beschouwing, indien dit noodzakelijk is in het belang van (1) de veiligheid van de staat, (2) voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten, (3) gewichtige economische en financiële belangen van de staat, (4) het toezicht op de naleving van bovenstaande wettelijke voorschriften of (5) de bescherming van de betrokkene of van de rechten en vrijheden van anderen.

Indien de persoonsgegevens verwerkt worden voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden is er geen sprake van onverenigbaar gebruik. Dit staat in artikel 9 lid 3 Wbp. Van belang is echter wel, dat de verantwoordelijke verplicht is passende waarborgen te bieden zodat verdere verwerking uitsluitend geschiedt ten behoeve van de specifieke doeleinden.⁶⁸

⁶³ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 86 (MvT).

⁶⁴ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 25.

⁶⁵ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 87 (MvT).

⁶⁶ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 27.

⁶⁷ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 170-171 (MvT).

⁶⁸ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 27.

Artikel 9 lid 4 Wbp bevat de geheimhoudingsplicht voor de verwerking van persoonsgegevens uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift. De verwerking van persoonsgegevens dient namelijk achterwege te blijven, indien een ambts- of beroepsgeheim de gegevensverwerking in de weg staat. Zo blijkt uit een uitspraak van het College Bescherming Persoonsgegevens, dat het in een register verwerken van gegevens van personen die lijden aan de ziekenhuisbacterie MRSA, zonder dat de desbetreffende personen voor de verwerking toestemming hebben gegeven, niet in overeenstemming is met het medisch beroepsgeheim.⁶⁹ De verwerking van de persoonsgegevens was dus in strijd met hetgeen in artikel 9 lid 4 Wbp is opgenomen.

3.5 Het bewaren van persoonsgegevens

De persoonsgegevens mogen niet langer bewaard worden, dan strikt noodzakelijk is voor het doel waarvoor ze zijn verzameld. Deze bepaling staat geregeld in artikel 10 lid 1 Wbp. De verantwoordelijke dient daarbij zelf te bepalen of er voldoende redenen zijn de gegevens een bepaalde tijd te bewaren om de doeleinden te kunnen bereiken.⁷⁰ Zijn de doeleinden bereikt, dan verlopen de termijnen automatisch en mogen de persoonsgegevens niet bewaard blijven.⁷¹

Zoals in paragraaf 3.4 aan de orde is geweest, vallen persoonsgegevens die verwerkt worden voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden niet onder het onverenigbaar gebruik van artikel 9 lid 1 en 2 Wbp. Van belang is daarbij wel, dat de verantwoordelijke passende waarborgen biedt zodat verdere verwerking uitsluitend geschiedt ten behoeve van de specifieke doeleinden, zoals staat in artikel 9 lid 3 Wbp. Hiermee is dit artikel volledig in lijn met artikel 10 lid 2 Wbp, omdat in dat artikel staat dat de persoonsgegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden langer mogen worden bewaard, mits de verantwoordelijke de nodige voorzieningen heeft getroffen waarbij hij verzekert de gegevens uitsluitend voor deze doeleinden te gebruiken.⁷²

3.6 De beperkingen die aan de gegevensverwerking worden gesteld

Artikel 11 Wbp legt een beperking op de verwerking van de persoonsgegevens. Zo bepaalt het eerste lid, dat de persoonsgegevens slechts verwerkt mogen worden voor zover zij toereikend, ter zake dienend en niet bovenmatig zijn. Dat wil zeggen, dat er enerzijds niet te weinig gegevens verzameld mogen worden van de desbetreffende persoon. Dit zou er immers toe kunnen leiden, dat er een onjuist beeld, dan wel niet volledig beeld, van die persoon zou kunnen ontstaan. De gegevens dienen dus toereikend te zijn om het doel te kunnen bereiken. Anderzijds mag de verwerking van de persoonsgegevens niet bovenmatig zijn. Dit betekent, dat er niet meer gegevens verwerkt mogen worden dan noodzakelijk is voor het te bereiken doel.⁷³

Een voorbeeld waarin artikel 11 Wbp centraal stond, deed zich voor in een zaak die diende bij de Rechtbank Maastricht.⁷⁴ De rechtbank vond, dat het verwerken van persoonsgegevens door de Sociale Verzekeringsbank, waaronder bankafschriften, noodzakelijk was voor de uitvoering van de werkzaamheden van de Sociale Verzekeringsbank. De gegevens werden immers gebruikt om de doelen van de Sociale Verzekeringsbank te bereiken, waardoor de rechter vond dat ze ter zake dienend en niet bovenmatig waren. Daarnaast was in voldoende mate rekening gehouden met het doel van de verwerking, het doel waarvoor de gegevens waren verkregen, de aard van de gegevens, de gevolgen van de verwerking voor de betrokkene en de mate waarin passende waarborgen waren geboden.

⁶⁹ College Bescherming Persoonsgegevens 23 mei 2001, z2000-1330.

⁷⁰ <www.cbppweb.nl/Pages/inf_va_bewaartermijnen.aspx#1>

⁷¹ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 95 (MvT).

⁷² *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 96 (MvT).

⁷³ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 29.

⁷⁴ Rb. Maastricht 5 december 2003, LJN AO0044, 552.

Tot slot staat in artikel 11 lid 2 Wbp de inspanningsverplichting van de verantwoordelijke centraal. De verantwoordelijke moet namelijk de nodige maatregelen treffen om er voor te zorgen dat de gegevens juist en nauwkeurig worden verwerkt.⁷⁵ In dit artikel wordt verder geen opsomming gegeven aan welke eisen de verwerker moet voldoen, wil er sprake zijn van een juiste en nauwkeurige wijze van gegevensverwerking. In de literatuur⁷⁶ is echter wel omschreven wat onder een juiste en nauwkeurige wijze van gegevensverwerking wordt verstaan. In paragraaf 4.1.5 zal hierop verder worden ingegaan.

3.7 Het in opdracht verwerken van persoonsgegevens

Degene die handelt onder het gezag van de verantwoordelijke, verwerkt de persoonsgegevens in opdracht van deze verantwoordelijke zo bepaalt artikel 12 lid 1 Wbp. De verantwoordelijke is aansprakelijk en verantwoordelijk voor degene die, onder het gezag van de verantwoordelijke, handelingen verricht met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens. Daarnaast rust op deze personen een geheimhoudingsplicht. Artikel 12 lid 2 Wbp bepaalt vervolgens, dat de geheimhoudingsverplichting niet geldt voor degene die op grond van een wettelijk voorschrift wordt verplicht de persoonsgegevens mede te delen of de noodzaak tot mededeling uit hun taak voortvloeit.⁷⁷

3.8 De beveiliging van persoonsgegevens

In artikel 13 en 14 Wbp staat de beveiliging van de persoonsgegevens centraal. De verantwoordelijke is belast met de beveiliging van de persoonsgegevens. Hierbij dient hij passende technische en organisatorische maatregelen te nemen, ter beveiliging tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking zoals staat in artikel 13 Wbp. Volgens de Memorie van Toelichting⁷⁸ vallen onder een onrechtmatige verwerking de aantasting van gegevens en onbevoegde kennisneming. De passende maatregelen die de verantwoordelijke kan nemen zijn te onderscheiden in technische en organisatorische maatregelen. Voorbeelden van technische maatregelen zijn het gebruik maken van beveiligde informatiesystemen, elektronische toegangscontroles en backups. Organisatorische maatregelen zijn maatregelen die genomen worden binnen de organisatie. Hieronder vallen bijvoorbeeld trainingen en instructies die binnen een organisatie worden gegeven over de verwerking van persoonsgegevens.⁷⁹ Om passende maatregelen te bieden, dient gekeken te worden naar de aard van de gegevens en de mate van beveiliging die noodzakelijk is voor de bescherming van die desbetreffende gegevens. Dit wordt ook wel de eis van proportionaliteit genoemd.⁸⁰ De maatregelen die genomen worden, dienen tevens een onnodige verzameling en verdere verwerking van de persoonsgegevens te voorkomen, zoals staat in de laatste zin van artikel 13 Wbp. Hieruit vloeit voort, dat de persoonsgegevens niet en niet langer verzameld mogen worden, dan strikt noodzakelijk is voor het behalen van het doel.⁸¹ Indien de verantwoordelijke de verwerking van de persoonsgegevens niet zelf uitvoert, kan hij dit uitbesteden aan een bewerker. Op de verantwoordelijke rust daarbij wel een zorgplicht.⁸² De verantwoordelijke dient namelijk voldoende beveiligingsmaatregelen te treffen voor de verwerking van de persoonsgegevens. Dit staat in artikel 14 lid 1 en 3 Wbp. Daarbij dienen de afspraken tussen de verantwoordelijke en de bewerker, met betrekking op de gegevensverwerking, vastgelegd te worden in een overeenkomst. Dit staat in artikel 14 lid 2 Wbp.

⁷⁵ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 97 (MvT).

⁷⁶ T.F.M. Hooghiemstra, *Tekst en Toelichting, Wbp*, Den Haag: SDU 2007, p. 28-29.

⁷⁷ T.F.M. Hooghiemstra, *Tekst en Toelichting, Wbp*, Den Haag: SDU 2007, p. 355.

⁷⁸ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 98 (MvT).

⁷⁹ G.W. van Blarckom & J.J. Borking, *Beveiliging van persoonsgegevens, achtergrondstudies en verkenningen*, Den Haag: Registratiekamer College Bescherming Persoonsgegevens 2001, p. 14.

⁸⁰ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 99 (MvT).

⁸¹ G.W. van Blarckom & J.J. Borking, *Beveiliging van persoonsgegevens, achtergrondstudies en verkenningen*, Den Haag: Registratiekamer College Bescherming Persoonsgegevens 2001, p. 15.

⁸² *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 100 (MvT).

3.9 Het naleven van verplichtingen

De verantwoordelijke moet de verplichtingen die aan de verwerking van de persoonsgegevens in de artikelen 6 tot en met 14 Wbp gekoppeld worden in acht nemen. Hetgeen voortvloeit uit artikel 15 Wbp. Hij dient daarbij toezicht te houden, dat de verwerking geschiedt met inachtneming van de algemene beginselen, zodoende de kwaliteit van de verwerking van de persoonsgegevens gewaarborgd blijft.⁸³

3.10 De verwerking van bijzondere persoonsgegevens

In artikel 16 Wbp staat, dat de verwerking van persoonsgegevens niet is toegestaan indien het gaat om gegevens betreffende iemand zijn:

- Godsdienst of levensovertuiging
- Politieke gezindheid
- Gezondheid
- Seksuele leven
- Lidmaatschap van een vakbond
- Strafrechtelijke gegevens

De wetgever heeft er voor gekozen de verwerking van deze persoonsgegevens niet toe te staan, omdat het persoonsgegevens betreft die gevoelig van aard zijn.⁸⁴

In hoofdstuk 2 is gebleken, dat er zowel door de afdeling Welzijn bij het verlenen van de cultuursubsidie Cultuureducatie als bij de afdeling Natuur & Landschap bij het verlenen van de ontgrondingsvergunning, geen bijzondere persoonsgegevens verwerkt worden. De verwerking van bijzondere persoonsgegevens zal dan ook verder buiten beschouwing worden gelaten.

3.11 De plichten van de verantwoordelijke

Naast het naleven van de hiervoor besproken verplichtingen uit artikelen 6 tot en met 14 Wbp, dient de verantwoordelijke bij de verwerking van de persoonsgegevens ook andere verplichtingen jegens de betrokkene in acht te nemen. Een aantal aanvullende verplichtingen die op de verantwoordelijke rusten zijn de meldingsplicht en de plicht om informatie te verstrekken aan de betrokkene.

Meldingsplicht

Indien persoonsgegevens geheel of gedeeltelijk geautomatiseerd verwerkt worden, rust op de verantwoordelijke de verplichting dit te melden bij het College Bescherming Persoonsgegevens of bij een Functionaris voor de gegevensbescherming die hiervoor binnen de organisatie is aangewezen, zoals staat in artikel 27 lid 1 Wbp.⁸⁵ De melding dient te geschieden, voordat men met de gegevensverwerking aanvangt. Onder de begripsbepaling van gegevensverwerking uit artikel 1 sub b Wbp valt immers ook het verzamelen van persoonsgegevens. Voordat men aanvangt met het verzamelen van gegevens, dient hiervan melding te worden gedaan.⁸⁶ Artikel 27 lid 1 Wbp stelt tevens als eis, dat het daarbij moet gaan om een geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking die nodig is voor de verwezenlijking van een doeleinde of verscheidene samenhangende doeleinden. Indien het gaat om een verzameling van persoonsgegevens die verwerkt worden voor éénzelfde en samenhangend doel, wordt dit gezien als één gegevensverwerking en kan volstaan worden met één melding.⁸⁷ Zowel het College Bescherming Persoonsgegevens als de Functionaris voor de gegevensbescherming houden een register bij waarin zij de gemelde gegevensverwerking opnemen. Dit staat geregeld in artikel 30 Wbp.

⁸³ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 100 (MvT).

⁸⁴ T.F.M. Hooghiemstra, *Tekst en Toelichting, Wbp*, Den Haag: SDU 2007, p. 98.

⁸⁵ <www.cbppweb.nl/Pages/ind_melden.aspx>

⁸⁶ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 36.

⁸⁷ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 30.

De niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (handmatige verwerkingen) hoeven in principe niet gemeld te worden, tenzij er persoonsgegevens verwerkt worden die een grote inbreuk op de fundamentele rechten en persoonlijke levenssfeer van de betrokkene kunnen hebben.⁸⁸ Op grond van artikel 27 lid 2 en artikel 31 Wbp dient het College Bescherming Persoonsgegevens een zogenoemd voorafgaand onderzoek uit te voeren.⁸⁹ Zo is het verwerken van strafrechtelijke persoonsgegevens of persoonsnummers ter identificatie van een natuurlijk persoon niet zonder meer toegestaan.⁹⁰ Mocht hiervan toch sprake zijn, dan dient de gegevensverwerking overeenkomstig artikel 32 Wbp bij het College Bescherming Persoonsgegevens gemeld te worden.

De meldingsplicht uit artikel 27 Wbp geldt niet, indien de verwerking van de persoonsgegevens bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn vrijgesteld van de meldingsplicht. Dit staat geregeld in artikel 29 Wbp. Met de Algemene Maatregel van Bestuur wordt het Vrijstellingsbesluit bedoeld. In het Vrijstellingsbesluit wordt een opsomming gegeven van gegevensverwerkingen die vrijgesteld zijn van de meldingsplicht.⁹¹

Informatieplicht

De betrokkene waarvan de persoonsgegevens worden verwerkt, moet weten waarvoor zijn persoonsgegevens gebruikt worden en wat er met de persoonsgegevens gebeurt. Op grond van artikel 33 Wbp is de verantwoordelijke verplicht informatie te verstrekken aan de betrokkene over het doel waarvoor de persoonsgegevens verzameld worden en wie verantwoordelijk is voor de gegevensverwerking.⁹² Hij dient dit te doen vóór hij de persoonsgegevens verkrijgt. Indien de persoonsgegevens door een andere dan de betrokkene worden verkregen, bijvoorbeeld door een derde, dan dient de betrokkene deze informatie te verkrijgen op het moment dat zijn gegevens aan de derde worden verstrekt.⁹³

3.12 De rechten van de betrokkene

De betrokkene waarvan de persoonsgegevens worden verwerkt, komt op basis van de Wbp een aantal rechten toe. Zo heeft de betrokkene het recht op inzage in zijn persoonsgegevens, het recht om te verzoeken zijn persoonsgegevens te corrigeren en het recht zich te verzetten tegen de verwerking van zijn persoonsgegevens.

Recht op inzage

Op grond van artikel 35 Wbp heeft de betrokkene recht op inzage in zijn persoonsgegevens. De betrokkene kan zijn verzoek tot inzage doen bij de verantwoordelijke die zijn persoonsgegevens verwerkt. Op het verzoek dient de verantwoordelijke binnen vier weken schriftelijk te reageren. In reactie op het verzoek, zal de verantwoordelijke duidelijke en begrijpbare informatie moeten verstrekken over de gegevens die verwerkt worden. Hierbij zal hij moeten aangeven voor welk doel de gegevens verwerkt worden, op welke wijze de gegevens verwerkt worden en aan wie de gegevens eventueel nog meer verstrekt worden.⁹⁴

⁸⁸ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 36.

⁸⁹ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 36.

⁹⁰ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 30.

⁹¹ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 37.

⁹² L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 34.

⁹³ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 38.

⁹⁴ <www.cbppweb.nl/Pages/inf_va_inzage_persoonsgegevens.aspx>

Recht om correctie

Op grond van artikel 36 Wbp komt de betrokkene het recht toe zijn gegevens te corrigeren. De betrokkene kan dit verzoek doen bij de verantwoordelijke. Het recht om correctie kan een verzoek bevatten om zijn persoonsgegevens te verbeteren, aanvullen, verwijderen of afschermen. De betrokkene heeft dit recht als blijkt, dat zijn persoonsgegevens onjuist zijn, niet in overeenstemming met het doel zijn verzameld of de persoonsgegevens gebruikt worden in strijd met de wet. Op het verzoek dient de verantwoordelijke binnen vier weken schriftelijk te reageren. Weigering is mogelijk, maar dan moet de verantwoordelijke gemotiveerd aangegeven waarom hij weigert de correctie uit te voeren. Tegen de weigering kan de betrokkene op grond van artikel 45 Wbp en de bepalingen uit de Awb bezwaar maken of beroep instellen. Als het verzoek om correctie wordt ingewilligd, dan moet de correctie zo snel mogelijk plaatsvinden. Op grond van artikel 38 Wbp moeten eventuele derden, aan wie de onjuiste gegevens waren verstrekt, van de correctie op de hoogte gebracht worden. Als het onmogelijk is de derden nog op te sporen of een onevenredige inspanning vereist zou zijn, kan een mededeling aan de derden achterwege blijven.⁹⁵

Recht op verzet

Het recht op verzet van de betrokkene is geregeld in artikel 40 Wbp. De betrokkene heeft dit recht alleen, indien het gaat om een verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 8 sub e en f Wbp en in verband met zijn bijzondere persoonlijke omstandigheden. Verzet is mogelijk, als de persoonsgegevens van de betrokkene verwerkt worden voor een goede vervulling van een publiekrechtelijke taak of in geval de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de behartiging van diens gerechtvaardigd belang.⁹⁶ Op grond van artikel 40 lid 2 Wbp moet de verantwoordelijke binnen vier weken op het verzet reageren en aangeven of het verzet terecht is gedaan. Daarnaast kan de betrokkene verzet aantekenen, als zijn persoonsgegevens gebruikt worden voor marketingdoeleinden.⁹⁷ De verwerker moet de verwerking dan direct beëindigen. Deze vorm van verzet, wordt daarom ook wel een absoluut verzet genoemd⁹⁸ en is geregeld in artikel 41 Wbp.

3.13 Conclusie

De verwerking van persoonsgegevens is alleen toegestaan, indien dit noodzakelijk is voor een goede vervulling van een (publiekrechtelijke) taak van de verwerker. De verwerker dient een belangenafweging te maken, waarbij hij kijkt naar het doel waarvoor de gegevens worden verzameld en de gevolgen die de verwerking voor de betrokkene zal hebben. De verwerking van de persoonsgegevens zal verenigbaar met de doeleinden moeten zijn, waarbij de gegevensverwerker rekening dient te houden met de gronden uit artikel 9 lid 2 Wbp. Indien blijkt, dat de verwerking van de persoonsgegevens onverenigbaar is met de doeleinden is het mogelijk, dat de verwerking van de persoonsgegevens valt onder de uitzonderingstoestanden uit artikel 43 Wbp. De verwerker moet voldoende veiligheidsmaatregelen nemen, zodat onbevoegde personen niet over de persoonsgegevens kunnen beschikken. Ook als de verantwoordelijke de verwerking van de persoonsgegevens heeft uitbesteed aan een andere bewerker, dan blijft op de verantwoordelijke de zorgplicht rusten de veiligheid te waarborgen. Tevens zal de verantwoordelijke bij de verwerking van de persoonsgegevens de meldingsplicht en informatieplicht jegens de betrokkene in acht moeten nemen. De betrokkene komt het recht toe zijn persoonsgegevens in te zien, te corrigeren en zich te verzetten tegen de verwerking van zijn persoonsgegevens. Daarnaast mogen de persoonsgegevens niet langer verzameld worden dan strikt noodzakelijk is voor het doel waarvoor ze zijn verzameld. Indien de doeleinden zijn bereikt, dienen de persoonsgegevens verwijderd te worden uit de omgeving waarin ze zijn bewaard.

⁹⁵ <www.cbppweb.nl/Pages/inf_va_correctie.aspx>

⁹⁶ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 40.

⁹⁷ <www.cbppweb.nl/Pages/inf_va_betr_rechten.aspx#4>

⁹⁸ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 41.

In hoofdstuk 3 is besproken welke eisen de Wbp stelt aan de verwerking van persoonsgegevens. Zo stelt de wet voorwaarden aan een rechtmatige verwerking, gelden er plichten waaraan de verantwoordelijke moet voldoen en heeft de betrokkene waarvan de persoonsgegevens verwerkt worden diverse rechten. In dit hoofdstuk zal de wijze waarop de persoonsgegevens verwerkt worden door de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap bij het verlenen van subsidies en vergunningen dan ook getoetst worden aan de eisen die de Wbp stelt. Zo zal in paragraaf 4.1 gekeken worden of voldaan wordt aan de voorwaarden voor een rechtmatige verwerking van persoonsgegevens, zal in paragraaf 4.2 gekeken worden of de verantwoordelijke zijn verplichtingen naleeft en zal in paragraaf 4.3 gekeken worden of de rechten van de betrokkene voldoende worden gewaarborgd. Uiteindelijk zal in de conclusie besproken worden welke lancunes te onderscheiden zijn en op welke punten de afdelingen hun werkwijze dienen te verbeteren, zodat voldaan wordt aan de eisen die de Wbp stelt.

4.1 De voorwaarden voor de rechtmatigheid van de verwerking van persoonsgegevens

Artikel 6 Wbp bepaalt, dat de persoonsgegevens in overeenstemming met de wet op een behoorlijke en zorgvuldige wijze verwerkt moeten worden. Artikel 6 Wbp vormt dan ook de kernbepaling van de Wbp en is hiermee het vertrekpunt om te controleren of de verwerking van de persoonsgegevens plaatsvindt in overeenstemming met de eisen die de Wbp in artikel 7 tot en met 14 aan een rechtmatige verwerking van persoonsgegevens stelt. In deze subparagraaf zal dan ook gekeken worden of de verwerking van de persoonsgegevens, die door de afdeling Welzijn bij het verlenen van de cultuursubsidie Cultuureducatie en de afdeling Natuur & Landschap bij het verlenen van de ontgrondingsvergunning, in overeenstemming plaatsvindt met de voorwaarden die de Wbp aan een rechtmatige verwerking van persoonsgegevens stelt.

4.1.1 De verwerking voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden

De doelstelling die met de afgifte van de cultuursubsidie Cultuureducatie bereikt dient te worden, is het primair en voortgezet onderwijs, alsmede het middelbaar en hoger (beroeps-) onderwijs op het gebied van cultuur te versterken. Op grond van de persoonsgegevens die de aanvrager aan de afdeling Welzijn verstrekt, wordt beoordeeld of aan de aanvrager een cultuursubsidie kan worden verleend. In de notitie Cultuureducatie 2009-2012⁹⁹ heeft de afdeling Welzijn welbepaald en uitdrukkelijk omschreven, dat de persoonsgegevens alleen verwerkt worden ten behoeve van het verlenen van de cultuursubsidie Cultuureducatie.

De Ontgrondingenwet bevat als hoofdregel dat voor iedere ontgroning, behoudens de uitzonderingen, een vergunning nodig is. De provincie Zeeland heeft in de Ontgrondingenverordening Zeeland 2002 de uitzonderingen opgenomen waarvoor de vergunningsplicht niet geldt. De afdeling Natuur & Landschap omschrijft in het Informatieblad Ontgrondingen¹⁰⁰ in welke gevallen een ontgrondingsvergunning aangevraagd dient te worden. De doelstelling waarvoor de persoonsgegevens door de afdeling Natuur & Landschap verzameld worden, is te beoordelen of aan de desbetreffende aanvrager een ontgrondingsvergunning verleend dient te worden overeenkomstig de Ontgrondingenwet en de Ontgrondingenverordening Zeeland 2002. In het Informatieblad Ontgrondingen is welbepaald en uitdrukkelijk omschreven, dat de persoonsgegevens verwerkt worden ten behoeve van het verlenen van een ontgrondingsvergunning.

⁹⁹ <<http://loket.zeeland.nl>> (zoek op *Notitie Cultuureducatie in Zeeland 2009-2012*).

¹⁰⁰ <<http://loket.zeeland.nl>> (zoek op *Informatieblad Ontgrondingen*).

De persoon die de cultuursubsidie Cultuureducatie aanvraagt, kan voorafgaand aan het verstrekken van zijn persoonsgegevens in de notitie Cultuureducatie 2009-2012 nagaan met welk doel de gegevens verzameld worden. Ditzelfde geldt voor de aanvraag van een ontgrondingsvergunning. De aanvrager van de ontgrondingsvergunning kan namelijk voorafgaand aan het verstrekken van zijn persoonsgegevens in het Informatieblad Ontgrondingen nagaan met welk doel zijn persoonsgegevens verzameld worden. Hierdoor is voldaan aan de vereisten welbepaald en uitdrukkelijk omschreven uit artikel 7 Wbp. Daarnaast is gecontroleerd of de afdelingen de persoonsgegevens overeenkomstig de doelstellingen op rechtmatige wijze verwerken als bedoeld in artikel 8 Wbp.

4.1.2 De grondslag waarop de gegevensverwerkingen zijn gebaseerd

De verwerking van persoonsgegevens is gerechtvaardigd, indien de verwerking in overeenstemming met één van gronden uit artikel 8 Wbp plaatsvindt. Er zal dan ook gekeken worden welk sublid uit artikel 8 Wbp van toepassing is op de verlening van de cultuursubsidie genaamd Cultuureducatie en de verlening van de ontgrondingsvergunning.

Artikel 8 sub a: diegene die een subsidie aanvraagt bij de afdeling Welzijn of een vergunning aanvraagt bij de afdeling Natuur & Landschap, zal daarbij zijn toestemming niet ondubbelzinnig verlenen om zijn persoonsgegevens te verwerken. Uit de aanvraag zelf, zal immers al blijken dat hij zijn persoonsgegevens verstrekt aan de afdeling ter beoordeling of hij in aanmerking komt voor een subsidie of vergunning waarvoor de aanvraag is ingediend. Een uitdrukkelijke toestemming hoeft hij daarvoor niet te geven.

Artikel 8 sub b: de betrokkene geeft zijn persoonsgegevens aan de desbetreffende afdeling ter verlening van een cultuursubsidie of ontgrondingsvergunning. Tussen de betrokkene en de verwerker van de persoonsgegevens gelden dus geen contractuele verplichtingen. De gegevensverwerking is dan ook niet noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is, waardoor artikel 8 sub b Wbp niet van toepassing is.

Artikel 8 sub c: indien een bestuursorgaan bij de uitvoering van zijn taak verplicht is op grond van artikel 2 en 3 Wob informatie te verstrekken en deze informatie persoonsgegevens bevat, zal de gegevensverstrekking onder artikel 8 sub c Wbp vallen. De gegevensverwerking bij de afdeling Welzijn en de afdeling Natuur & Landschap vindt plaats in het kader van het verlenen van subsidies en vergunningen. De persoonsgegevens van de aanvrager worden niet gebruikt om de wettelijke verplichting uit artikel 2 en 3 Wob na te leven. Artikel 8 sub c Wbp is dan ook niet van toepassing.

Artikel 8 sub d: de persoonsgegevens die door de afdeling Welzijn worden verwerkt, worden gebruikt om te beoordelen of de subsidieaanvrager in aanmerking komt voor de subsidie Cultuureducatie. De afdeling Natuur & Landschap verwerkt de persoonsgegevens om te beoordelen of aan de aanvrager een ontgrondingsvergunning verleend dient te worden. De persoonsgegevens worden niet verwerkt ter vrijwaring van het vitale belang van de betrokkene. Er is immers geen sprake van een dringende medische noodzaak om de betrokkene in leven te kunnen houden.

Artikel 8 sub e: met de uitvoering van de ambtelijke taken zijn de bestuursorganen in de zin van artikel 1:1 Awb belast. Zij zullen bij de uitvoering van de wettelijke taken, waaronder ook het verlenen van subsidies en vergunningen, moeten kunnen beschikken over de persoonsgegevens. Specifiek gezien dient de afdeling Welzijn te beoordelen of de aanvrager in aanmerking komt voor de cultuursubsidie Cultuureducatie en dient de afdeling Natuur & Landschap te beoordelen of een ontgrondingsvergunning aan de aanvrager verleend kan worden. Daarbij is de aanvrager op grond van artikel 4:2 lid 2 Awb verplicht gegevens en bescheiden te verstrekken die de behandelend ambtenaar nodig heeft om op de aanvraag te kunnen beslissen. Voor een bestuursorgaan is het dus voor een goede vervulling van zijn

publiekrechtelijke taak noodzakelijk dat hij over de persoonsgegevens van de betrokkene beschikt. De gegevens die de behandelend ambtenaar nodig heeft om te beslissen op de subsidieaanvraag en vergunningaanvraag, worden door de aanvrager ingevuld op het desbetreffende aanvraagformulier. Aan de hand hiervan zal het bestuursorgaan een beslissing op subsidieaanvraag of vergunningaanvraag nemen. Artikel 8 sub e Wbp is dus van toepassing.

Artikel 8 sub f: in paragraaf 3.3 is aan de orde geweest dat dit artikel als restbepaling gezien kan worden. Indien sub a tot en met sub e van artikel 8 Wbp niet van toepassing is, zal de verwerker moeten beoordelen of de verwerking plaatsvindt op basis van een gerechtvaardigd belang. Gebleken is, dat de verwerking van de persoonsgegevens door de afdeling Welzijn voor het verlenen van de cultuursubsidie Cultuureducatie en door de afdeling Natuur & Landschap voor het verlenen van een ontgrondingsvergunning gebruikt worden voor een goede vervulling van hun publiekrechtelijke taak als bedoeld in artikel 8 sub e Wbp. Artikel 8 sub f Wbp is niet van toepassing.

4.1.3 De verwerking verenigbaar met de doeleinden

Voor de aanvraag van de subsidie Cultuureducatie dient de aanvrager een subsidieaanvraagformulier in te vullen. De persoonsgegevens die op het aanvraagformulier door de aanvrager worden ingevuld, zullen vervolgens door de afdeling Welzijn enkel gebruikt worden voor de beoordeling of aan de aanvrager een subsidie verleend dient te worden. Ditzelfde geldt voor het verlenen van een ontgrondingsvergunning. De aanvrager dient de ontgrondingsvergunning aan te vragen, door het formulier genaamd Aanvraag verlening ontgrondingsvergunning in te vullen. De persoonsgegevens die op het aanvraagformulier door de aanvrager worden ingevuld, zullen door de afdeling Natuur & Landschap alleen gebruikt worden voor de beoordeling of aan de aanvrager een ontgrondingsvergunning verleend dient te worden. De persoonsgegevens worden door de afdelingen dus niet verder verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met de doeleinden waarvoor ze zijn verkregen. De verwerking van de persoonsgegevens is hierdoor niet in strijd met artikel 9 Wbp.

4.1.4 Het bewaren van persoonsgegevens

De persoonsgegevens worden door de afdelingen bewaard, gedurende de termijn dat de behandelend ambtenaar de status 'in behandeling' aan het dossier in Corsa heeft meegegeven.¹⁰¹ Het is dus aan de desbetreffende ambtenaar van de afdeling Welzijn die de subsidieaanvraag omtrent de cultuursubsidie Cultuureducatie behandelt en de ambtenaar van de afdeling Natuur & Landschap die de aanvraag voor de ontgrondingsvergunning behandelt, te beoordelen of hij de status 'in behandeling' aan het dossier meegeeft. Binnen de afdelingen van de provincie Zeeland is het gebruikelijk, dat de een dossier de status 'in behandeling' krijgt gedurende de termijn waarvoor de subsidie is verleend of de vergunning geldt. Gedurende die termijn blijven de persoonsgegevens zowel fysiek als digitaal bewaard. Na het verstrijken van de termijn waarvoor de cultuursubsidie is gegeven of na het verlenen van de ontgrondingsvergunning, zal de ambtenaar die met de behandeling van het dossier is belast de status 'afgehandeld' aan het dossier meegeven.¹⁰² Op grond van artikel 10 lid 1 Wbp zouden de persoonsgegevens dus vernietigd kunnen worden, omdat de doeleinden zijn bereikt. De subsidies en vergunningen zijn immers verleend en de termijnen waarvoor ze waren verleend zijn daarbij doorlopen. Naast de Wbp is ook de Archiefwet 1995 op het archiveren van overheidsorganen, waaronder de provincie Zeeland valt, van toepassing. In artikel 3 Archiefwet 1995 worden de overheidsorganen verplicht de archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te bewaren.¹⁰³

¹⁰¹ J. Smits & F. Hieronymi, *Handleiding werken met Corsa DMS*, Middelburg: Werkgroep Corsa 2007, p. 7.

¹⁰² J. Smits & F. Hieronymi, *Handleiding werken met Corsa DMS*, Middelburg: Werkgroep Corsa 2007, p. 7.

¹⁰³ <www.cbppweb.nl/Pages/inf_va_bewaartermijnen.aspx#2>

De heer Kruit, werkzaam binnen de afdeling Informatie & Documentatie van de provincie Zeeland, heeft in een persoonlijk gesprek aangegeven op welke wijze de afdelingen uitvoering geven aan de eisen die de Wbp en de Archiefwet 1995 aan de bewaring van persoonsgegevens stellen. De werkwijze die gehanteerd wordt is vastgelegd in de richtlijn Archiveren. Alle afgeronde dossiers worden drie jaar in Corsa en in het archief bij de afdeling Registratuur bewaard. De provincie Zeeland heeft hiervoor gekozen, omdat het regelmatig voorkomt dat de ambtenaar de gearchiveerde dossiers nog zal raadplegen. Zo kan het voorkomen dat door de persoon die eerder al een subsidie of vergunning had gekregen, nogmaals voor een subsidie of vergunning in aanmerking wil komen. De persoonsgegevens hoeven dan niet opnieuw door de aanvrager aan de desbetreffende afdeling te worden verstrekt. Mocht het desbetreffende dossier binnen de drie jaar niet meer geraadpleegd zijn overeenkomstig de bepaling die in de richtlijn is opgenomen, dan wordt zowel het fysieke dossiers als het digitale dossier tezamen met de persoonsgegevens vernietigd. Indien het dossier in de afgelopen drie jaar nog wel geraadpleegd is, worden de dossiers overeenkomstig de Archiefwet nog vier jaar bewaard. Deze overgebleven dossiers worden overgebracht naar de archiefkelder die zich onder in het gebouw van de provincie Zeeland bevindt. De dossiers die hier worden opgeslagen bevatten nog diverse persoonsgegevens. Niet alle persoonsgegevens mogen in de opgeslagen dossiers bewaard blijven. Artikel 8 Archiefwet 1995 bepaalt namelijk, dat aan de hand van een zogenoemde selectielijst de overheidsorganen dienen te controleren welke persoonsgegevens uit de dossiers verwijderd moeten worden. Voor de provincies in Nederland geldt de *'Selectielijst archiefbescheiden Provinciale Organen 2005'* welke op 2 maart 2006 is gepubliceerd in de Staatscourant.¹⁰⁴ Op deze selectielijst staat aangegeven welke archiefbescheiden door de provincie vernietigd moeten worden en welke bewaard mogen blijven.¹⁰⁵ Ook de provincie Zeeland maakt gebruik van deze selectielijst. De medewerkers van de afdeling Registratuur verwijderen de persoonsgegevens die niet op de selectielijst staan, uit zowel de fysieke dossiers als de digitale dossiers in Corsa. De persoonsgegevens die op de selectielijst staan aangegeven, mogen voor onbepaalde tijd bewaard blijven.¹⁰⁶ De dossiers met bijbehorende persoonsgegevens die na deze schifting zijn overgebleven, zullen vervolgens overgedragen worden aan het Rijksarchief.

Op grond van bovenstaande werkwijze worden de vereisten die de Wbp en de Archiefwet 1995 aan de bewaring van de persoonsgegevens stellen in acht genomen.

4.1.5 De beperkingen die aan de gegevensverwerking worden gesteld

In hoofdstuk 2 is uiteengezet welke persoonsgegevens, door de afdeling Welzijn, verwerkt worden bij de verlening van de cultuursubsidie Cultuureducatie en, door de afdeling Natuur & Landschap, bij de verlening van een ontgrondingsvergunning worden verwerkt. De aanvrager dient zijn persoonsgegevens in te vullen op het aanvraagformulier dat door de desbetreffende afdeling wordt gehanteerd. Van belang is, dat de persoonsgegevens door de afdeling slechts verwerkt worden voor zover zij toereikend, ter zake dienend en niet bovenmatig zijn. Dit staat in artikel 11 lid 1 Wbp. De gegevens dienen toereikend te zijn, om het doel te kunnen bereiken. Anderzijds mag de verwerking van de persoonsgegevens niet bovenmatig zijn. Dit betekent, dat er niet meer gegevens verwerkt mogen worden dan noodzakelijk is voor het te bereiken doel.¹⁰⁷

In de notitie Cultuureducatie 2009-2012¹⁰⁸ geeft de afdeling Welzijn aan, de persoonsgegevens van de aanvrager te verwerken ten behoeve van het verlenen van de cultuursubsidie Cultuureducatie. De afdeling Welzijn verwerkt de persoonsgegevens die de

¹⁰⁴ *Stcrt.* 2006, 264.

¹⁰⁵ <<http://www.archief.nl>> (zoek op *overbrenging, vervreemding en vernietiging*).

¹⁰⁶ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr 3, p. 95-96 (MvT).

¹⁰⁷ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 29.

¹⁰⁸ <<http://loket.zeeland.nl>> (zoek op *Notitie Cultuureducatie in Zeeland 2009-2012*).

aanvrager op het subsidieaanvraagformulier genaamd Programma Cultuureducatie heeft ingevuld (zie bijlage B). In paragraaf 2.2.1 is uiteengezet dat er door de afdeling Welzijn een verscheidenheid aan persoonsgegevens verwerkt wordt, waaronder financiële gegevens van de aanvrager, om te kunnen beoordelen of de aanvrager in aanmerking komt voor de cultuursubsidie Cultuureducatie. Gezien de grote hoeveelheid persoonsgegevens die de aanvrager dient te verstrekken, ontstaat er een volledig beeld van de aanvrager. Nu de afdeling Welzijn veel persoonsgegevens van de aanvrager verwerkt, zijn de verwerkte gegevens toereikend met betrekking tot het doel. Het ligt echter wel aan de inhoud van de meegestuurde bijlagen of de persoonsgegevens die daarin staan, ter zake dienend en niet bovenmatig zijn. Zo komt het voor, dat de curricula vitae van personen die in dienst zijn van de aanvrager als bijlagen van de aanvraag worden meegestuurd. De curricula vitae worden vervolgens door de afdeling Welzijn verwerkt. Gedurende het onderzoek heeft de afdeling Welzijn aangegeven, dat deze gegevensverwerking niet relevant en niet van doorslaggevende betekenis is tot de beoordeling te komen of aan de aanvrager een cultuursubsidie moet worden verleend. Het verwerken van de persoonsgegevens uit de desbetreffende curricula vitae, is dan ook niet noodzakelijk en niet ter zake dienend zijn om te kunnen beoordelen of de cultuursubsidie Cultuureducatie aan de aanvrager kan worden verleend. Hetgeen in strijd is met artikel 11 lid 1 Wbp.

De afdeling Natuur & Landschap omschrijft in het Informatieblad Ontgrondingen in welke gevallen een ontgrondingsvergunning aangevraagd dient te worden.¹⁰⁹ De doelstelling waarvoor de persoonsgegevens door de afdeling Natuur & Landschap verzameld worden, is te beoordelen of aan de desbetreffende aanvrager een ontgrondingsvergunning verleend dient te worden overeenkomstig de Ontgrondingenwet en de Ontgrondingenverordening Zeeland 2002.

Bij het beoordelen of de aanvrager in aanmerking komt voor een ontgrondingsvergunning, worden door de afdeling Natuur & Landschap verscheidene gegevens verzameld. In het Aanvraagformulier verlening ontgrondingsvergunning (zie bijlage C) dient de aanvrager voornamelijk informatie te verstrekken die betrekking heeft op de ontgroning zelf. Het gaat hierbij vooral om gegevens zoals de samenstelling van de ondergrond, de maximale diepte van de ontgroning, de totale oppervlakte van de ontgroning en de hoeveelheid af te graven grond. Aan de hand hiervan zal de afdeling Natuur & Landschap beoordelen of op basis van de wet- en regelgeving een ontgrondingsvergunning verleend dient te worden aan de aanvrager. Op het aanvraagformulier dient de aanvrager nog wel zodanige persoonsgegevens te verstrekken, zodat een volledig beeld van de aanvrager ontstaat. Tot zover kan gesteld worden, dat de afdeling Natuur & Landschap persoonsgegevens van de aanvrager verwerken die toereikend zijn met betrekking tot het doel. De afdeling Natuur & Landschap, verwerkt echter ook gegevens die betrekking hebben op het beroep van de aanvrager. Dit persoonsgegeven zou indirect iets kunnen zeggen over het inkomen van de contactpersoon.¹¹⁰ Na navraag bij de afdeling Natuur & Landschap blijkt, dat het verwerken van deze persoonsgegevens verder geen betekenis heeft om te kunnen beoordelen of aan de aanvrager een ontgrondingsvergunning moet worden verleend. Daarnaast blijkt ook de Ontgrondingenwet de provincie Zeeland geen verplichting op te leggen desbetreffende persoonsgegevens te verwerken. De verwerking van persoonsgegevens die betrekking hebben op het beroep van de aanvrager, is dus niet noodzakelijk en daarmee niet ter zake dienend met betrekking tot het doel. Hetgeen in strijd is met artikel 11 lid 1 Wbp.

De afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap dienen zich ook te houden aan de inspanningsverplichting uit artikel 11 lid 2 Wbp. In dit artikel wordt verder geen opsomming gegeven aan welke eisen voldaan moet worden, wil er sprake zijn van een juiste en

¹⁰⁹ <<http://loket.zeeland.nl>> (zoek op *Informatieblad Ontgrondingen*).

¹¹⁰ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 13.

nauwkeurige wijze van gegevensverwerking. Ook uit onderzoek naar jurisprudentie is niet gebleken aan welke eisen de verantwoordelijke dient te voldoen en ook het College Bescherming Persoonsgegevens heeft niet aangegeven op welke wijze de verantwoordelijk verplicht is invulling te geven aan artikel 11 lid 2 Wbp. In de literatuur¹¹¹ is echter wel te vinden, dat het hanteren van een selectielijst bij het archiveren van de persoonsgegevens een maatregel is ten behoeve van een juiste en nauwkeurige gegevensverwerking overeenkomstig artikel 11 lid 2 Wbp. Hierdoor wordt binnen de provincie Zeeland uitvoering gegeven aan de inspanningsverplichting uit artikel 11 lid 2 Wbp, door bij de archivering gebruik te maken van de *'Selectielijst archiefbescheiden Provinciale Organen 2005'*.

4.1.6 Het in opdracht verwerken van persoonsgegevens

Iedere afdeling heeft binnen de provincie Zeeland een eigen afdelingshoofd. Zo staat de ambtenaar die belast is met het verlenen van de cultuursubsidie Cultuureducatie onder het gezag van het afdelingshoofd Welzijn. De ambtenaar die belast is met het verlenen van de ontgrondingsvergunning staat onder het gezag van het afdelingshoofd Natuur & Landschap. De afdelingshoofden zijn verantwoordelijk voor alle handelingen die door de medewerkers met betrekking tot de verwerking van de persoonsgegevens, als bedoeld in artikel 1 sub b Wbp en artikel 12 lid 1 Wbp, worden verricht. Tevens is in alle arbeidsovereenkomsten een geheimhoudingsbepaling opgenomen. Hierin staat dat de medewerker verplicht is geheimhouding te bewaren omtrent alle informatie die hij bij de vervulling van zijn werkzaamheden verneemt en waarvan hij weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat deze van vertrouwelijke aard is. Hierdoor wordt invulling gegeven aan de geheimhoudingsplicht uit artikel 12 lid 2 Wbp. De vernietiging van de persoonsgegevens die zich in de digitale dossiers in Corsa bevinden, vindt plaats door de medewerkers van de afdeling Registratuur. De medewerkers van de afdeling Registratuur staan onder het gezag van het afdelingshoofd Registratuur. De fysieke dossiers die aan de hand van de selectielijst uit het archief vernietigd moeten worden, worden overgedragen aan Stichting Arduin.¹¹² Zij verrichten hierdoor handelingen die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 1 sub b Wbp. Stichting Arduin is een bewerker in de zin van artikel 1 sub e Wbp. Met de stichting is een overeenkomst afgesloten, waarin zij verklaard zich te houden aan de geheimhoudingsplicht bij het verrichten van de werkzaamheden. Op grond van deze overeenkomst wordt uitvoering gegeven aan artikel 12 Juncto artikel 14 lid 2 en 3 Wbp.

4.1.7 De beveiliging van persoonsgegevens

Zoals in paragraaf 2.3 is behandeld, wordt de binnengekomen subsidie- of vergunningenaanvraag tezamen met de persoonsgegevens in het computerprogramma Corsa geplaatst. De naam, het adres, het telefoonnummer, het e-mailadres en het burgerservicenummer van de aanvrager worden daarbij in een digitale kaartenbak in Corsa geregistreerd. Tevens wordt aan het dossier een registratienummer gekoppeld. De binnengekomen aanvraag wordt, tezamen met de eventuele bijlagen en andere bescheiden, ingescand en geplaatst in de Corsa-werkvoorraad van de behandelend ambtenaar.¹¹³ Buiten de medewerkers van de afdeling Registratuur die met deze handelingen zijn belast, hebben alleen de behandelend ambtenaar en het afdelingshoofd waarbinnen de desbetreffende ambtenaar werkzaam is door middel van een inlogcode en wachtwoord toegang tot het dossier. Alleen zij kunnen het dossier inzien en persoonsgegevens verwerken in de zin van artikel 1 sub b Wbp. Daarnaast is iedere computer afzonderlijk beveiligd met een inlogcode en wachtwoord. Door het toepassen van deze technische maatregelen, wordt voorkomen dat de ambtenaren elkaars werkvoorraad kunnen raadplegen en/of onbevoegden de persoonsgegevens onrechtmatig kunnen verwerken. Op grond hiervan kan gezegd worden dat de beveiliging tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens in Corsa voldoende wordt gewaarborgd overeenkomstig artikel 13 Wbp.

¹¹¹ T.F.M. Hooghiemstra, *Tekst en Toelichting, Wbp*, Den Haag: SDU 2007, p. 28-29.

¹¹² <www.arduin.nl>

¹¹³ J. Smits & F. Hieronymi, *Handleiding werken met Corsa DMS*, Middelburg: Werkgroep Corsa 2007, p. 2.

Tot op heden ontvangen de ambtenaren de origineel ingediende aanvraag ook nog op papier en kunnen de ambtenaren stukken uit hun Corsa-werkvoorraad printen. De persoonsgegevens die op papier bij de ambtenaar terecht komen en door de ambtenaar worden verwerkt, genieten een zeer beperkte beveiliging tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. Ondanks dat de ambtenaren bij het verrichten van hun werkzaamheden privacygevoelige persoonsgegevens verwerken, is gedurende het onderzoek gebleken dat de fysieke dossiers zonder veel moeite te raadplegen zijn. Ook bij afwezigheid van de ambtenaar die met de behandeling van het dossier is belast, kunnen dossiers worden ingezien. Ambtenaren laten bij hun afwezigheid de dossiers op hun bureau liggen of sluiten de dossierkasten niet af. Hierdoor is het mogelijk, dat onbevoegden de persoonsgegevens onrechtmatig kunnen verwerken. Gedurende het onderzoek is deze werkwijze niet alleen door eigen waarneming geconstateerd, maar heeft de heer Kruit, werkzaam binnen de afdeling Informatie & Documentatie van de provincie Zeeland, dit bevestigd. Hij heeft in een persoonlijk gesprek aangegeven, dat de medewerkers binnen de organisatie wellicht onvoldoende doordrongen zijn van de noodzaak zorgvuldig om te gaan met de persoonsgegevens.

Daarnaast worden de geprinte en gekopieerde documenten die niet meer noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden met betrekking tot het doel waarvoor zij zijn verzameld, meestal niet vernietigd. Bij rondvraag onder de medewerkers van de afdeling Welzijn en Natuur & Landschap is gebleken, dat zij zelden tot nooit gebruik maken van de papierversnipperaar. Vaak verdwijnen de documenten zonder doel toch nog in het desbetreffende dossier of worden ze weggegooid in de papierbak. Het ingezamelde papier wordt vervolgens door het afvalverwerkingsbedrijf Sita¹¹⁴ opgehaald. Met het afvalverwerkingsbedrijf is geen overeenkomst afgesloten, waarin het verklaard zich te houden aan de geheimhoudingsplicht bij het verrichten van hun werkzaamheden. Ook wordt er op geen enkele wijze garantie geboden, dat de weggegooid dossiers en bijbehorende persoonsgegevens daadwerkelijk vernietigd worden. Op grond van bovenstaande worden de persoonsgegevens niet alleen onvoldoende beveiligd als bedoeld in artikel 13 Wbp, maar wordt er ook geen uitvoering gegeven de persoonsgegevens te verwerken overeenkomstig de verplichtingen uit artikel 14 lid 2 en 3 Wbp. In paragraaf 4.1.8 wordt hierop ingegaan.

Indien de subsidieaanvraag of vergunningaanvraag is afgewezen of indien de termijn waarvoor de subsidie of vergunning is verleend is verlopen en de subsidie of vergunning niet verder verlengd dient te worden, zal de behandelend ambtenaar in Corsa de status 'afgehandeld' aan het dossier meegeven.¹¹⁵ Het dossier zal dan ter archivering worden overgedragen aan de afdeling Registratuur. De afdeling Registratuur zal het dossier gedurende drie jaar bewaren in een met inlogcode vergrendelde archiefkast. Alleen de medewerkers van de afdeling Registratuur hebben toegang tot dit archief. Zij zullen alleen dossiers verstrekken aan de ambtenaar of afdelingshoofd die destijds met de behandeling van het desbetreffende dossier waren belast. De ambtenaar of afdelingshoofd zullen alleen het dossier meekrijgen indien zij het registratienummer, dat aan het dossier is gekoppeld, aan de medewerkers van de afdeling Registratuur kunnen overleggen.

Mocht het desbetreffende dossier binnen de drie jaar niet meer geraadpleegd zijn overeenkomstig de bepaling die in de richtlijn Archiveren (zie bijlage E) is opgenomen, dan wordt zowel het fysieke dossier als het digitale dossier tezamen met de persoonsgegevens vernietigd. Indien het dossier in de afgelopen drie jaar nog wel geraadpleegd is, worden de dossiers overeenkomstig de Archiefwet 1995 nog vier jaar bewaard. Deze overgebleven dossiers worden overgebracht naar de archiefkelder die zich onder in het gebouw van de provincie Zeeland bevindt. De archiefkelder is afgesloten met een brandvrije deur. Deze archiefkelder is alleen toegankelijk voor de medewerkers van de afdeling Registratuur. Zij

¹¹⁴ <www.sita.nl>

¹¹⁵ J. Smits & F. Hieronymi, *Handleiding werken met Corsa DMS*, Middelburg: Werkgroep Corsa 2007, p. 7.

zullen aan de hand van de selectielijst controleren welke persoonsgegevens uit de dossiers verwijderd moeten worden en welke bewaard mogen blijven. Alleen de medewerkers van de afdeling Registratuur beschikken over de sleutel die toegang biedt tot de archiefkelder. Tevens zullen zij alleen in opdracht van het afdelingshoofd of de ambtenaar die het dossier destijds heeft behandeld en onder opgave van het registratienummer, het gearchiveerde dossier uit de archiefkelder halen. Bij de afdeling Registratuur worden dus voldoende passende technische en organisatorische maatregelen geboden ter beveiliging van de persoonsgegevens tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking.

Tot slot dient opgemerkt te worden, dat de provincie Zeeland een particulier beveiligingsbedrijf Group 4 Securicor¹¹⁶ inhuurt. Dit beveiligingsbedrijf beveiligt 24 uur per dag en 7 dagen per week het Abdijcomplex waar de provincie Zeeland is gehuisvest. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van cameratoezicht en kan men alleen middels een toegangspas naar binnen. Bezoekers dienen zich te melden bij de balie en mogen alleen onder begeleiding van de ambtenaar waarmee zij een afspraak hebben naar binnen.

4.1.8 De beveiliging van persoonsgegevens bij het inschakelen van een bewerker

Artikel 14 Wbp is van toepassing op het inschakelen van een bewerker in de zin van artikel 1 sub e Wbp. Gedurende de verwerking van persoonsgegevens binnen de provincie Zeeland, wordt er op meerdere momenten een bewerker ingeschakeld overeenkomstig dit artikel.

Zoals gezegd worden de persoonsgegevens die aan de hand van de selectielijst uit de gearchiveerde dossiers verwijderd worden, overgedragen aan Stichting Arduin.¹¹⁷ Deze stichting draagt zorg voor de vernietiging van deze dossiers. Het betreft handelingen die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 1 sub b Wbp. Stichting Arduin is dan ook een bewerker in de zin van artikel 1 sub e Wbp. Met Stichting Arduin is een overeenkomst afgesloten, waarin zij verklaren zich te houden aan de geheimhoudingsplicht bij het verrichten van hun werkzaamheden. Op grond van deze overeenkomst wordt uitvoering gegeven aan de verplichting uit het tweede en derde lid van artikel 14 Wbp. De bepaling in artikel 14 lid 1 Wbp wordt hierdoor in acht genomen.

Daarentegen worden de geprinte en gekopieerde documenten, die niet meer noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden, door de medewerkers meestal niet vernietigd middels de daarvoor bestemde papierversnipperaar. Vaak verdwijnen de documenten zonder doel toch nog in het desbetreffende dossier of worden ze weggegooid in de papierbak, waarna het ingezamelde papier voor vernietiging wordt opgehaald door het afvalverwerkingsbedrijf Sita.¹¹⁸ Dit afvalverwerkingsbedrijf verricht dus handelingen die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 1 sub b Wbp. Sita kan dan ook gezien worden als bewerker in de zin van artikel 1 sub e Wbp. Met het afvalverwerkingsbedrijf is echter geen overeenkomst afgesloten, waarin het verklaart zich te houden aan de geheimhoudingsplicht bij het verrichten van hun werkzaamheden. Hierdoor wordt geen uitvoering gegeven de persoonsgegevens te verwerken overeenkomstig de verplichting als bedoeld in artikel 14 lid 2 en 3 Wbp. De bepaling uit artikel 14 lid 1 Wbp wordt hierdoor onvoldoende in acht genomen.

4.2 De plichten van de verantwoordelijke

De verantwoordelijke dient bij de verwerking van de persoonsgegevens nog een tweetal verplichtingen in acht te nemen. Het betreft de meldingsplicht uit hoofdstuk 4 Wbp en de informatieplicht uit hoofdstuk 5 Wbp. In deze subparagraaf zal dan ook gekeken worden op welke wijze er, bij de verwerking van de persoonsgegevens, invulling gegeven wordt aan de meldingsplicht en informatieplicht.

¹¹⁶ <www.g4s.nl>

¹¹⁷ <www.arduin.nl>

¹¹⁸ <www.sita.nl>

4.2.1 De meldingsplicht

Het College Bescherming Persoonsgegevens houdt een register bij, waarin de aangemelde verwerkingen van persoonsgegevens worden opgenomen. Dit register wordt het Wbp Meldingenregister genoemd en is te vinden op de website van het College Bescherming Persoonsgegevens.¹¹⁹ Uit de gegevens van het Wbp Meldingenregister blijkt, dat de provincie Zeeland in totaal drie verwerkingen bij het College Bescherming Persoonsgegevens gemeld heeft (zie bijlage F). Hieronder staan geen meldingen van de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap opgenomen. De provincie Zeeland heeft op 22 januari 2003 van het College Bescherming Persoonsgegevens een brief ontvangen, waarin het erop wijst erg weinig meldingen te hebben ontvangen van de provincie Zeeland. Het College Bescherming Persoonsgegevens roept de provincie Zeeland op, zo spoedig mogelijk te voldoen aan de wettelijke verplichting van de Wbp om, behoudens de vrijstellingen, de verwerking van de persoonsgegevens te melden (zie bijlage A). Er dient dus gekeken te worden of de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap bij het verlenen van subsidies en vergunningen voldoen aan de eisen die de Wbp aan de meldingsplicht stelt, zoals in paragraaf 3.11 is behandeld.

Zowel de afdeling Welzijn en de afdeling Natuur & Landschap maken, bij het verwerken van persoonsgegevens ten behoeve van het verlenen van de subsidies en vergunningen, gebruik van Corsa. Zoals in paragraaf 2.3 is behandeld wordt de binnengekomen aanvraag, tezamen met de eventuele bijlagen en andere bescheiden, ingescand en geplaatst in de Corsa-werkvoorraad van de behandelend ambtenaar.¹²⁰ De naam, het adres, het telefoonnummer, het e-mailadres en het burgerservicenummer van de aanvrager worden daarbij in een digitale kaartenbak in Corsa geregistreerd. Het verwerken van de persoonsgegevens in Corsa leidt ertoe, dat er sprake is van een geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 27 lid 1 Wbp.

Daarnaast ontvangen de ambtenaren de origineel ingediende aanvraag ook nog op papier en kunnen de ambtenaren stukken uit hun Corsa-werkvoorraad printen. Het handmatig verwerken van persoonsgegevens in de fysieke dossiers kan gezien worden als een niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens. De verwerking van persoonsgegevens dient in principe gemeld te worden bij het College Bescherming Persoonsgegevens indien de verwerking is onderworpen aan een voorafgaand onderzoek, hetgeen geregeld staat in de artikelen 27 lid 2 en 31 Wbp. Door de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap worden echter geen persoonsgegevens verwerkt die op grond van artikel 31 Wbp een aanleiding voor het College Bescherming Persoonsgegevens vormen, een voorafgaand onderzoek in te stellen. De niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die door de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap plaatsvinden bij het verlenen van subsidies en vergunningen, hoeft dus niet gemeld te worden overeenkomstig artikel 27 lid 2 Wbp.

Op grond hiervan zou geconcludeerd kunnen worden, dat de verwerking van persoonsgegevens van de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap alleen op grond van artikel 27 lid 1 Wbp gemeld dient te worden bij het College Bescherming Persoonsgegevens of bij een Functionaris voor de gegevensbescherming. Er is immers sprake van een geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, die nodig is voor de verwezenlijking van de doeleinden. Er zijn echter bepaalde verwerkingen van persoonsgegevens vrijgesteld van de meldingsplicht. Artikel 29 lid 1 Wbp bepaalt namelijk, dat bij Algemene Maatregel van Bestuur bepaalde verwerkingen van persoonsgegevens zijn vrijgesteld van de meldingsplicht als bedoeld in artikel 27 Wbp. Met de Algemene Maatregel

¹¹⁹ <www.cbppweb.nl/asp/ORSearch.asp>

¹²⁰ J. Smits & F. Hieronymi, *Handleiding werken met Corsa DMS*, Middelburg: Werkgroep Corsa 2007, p. 2.

van Bestuur wordt het Vrijstellingsbesluit bedoeld.¹²¹ Het Vrijstellingsbesluit geeft een opsomming van vrijgestelde gegevensverwerkingen. Gekeken is of de verwerking van persoonsgegevens, die plaatsvindt door de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap bij het verlenen van subsidies en vergunningen, op basis van het Vrijstellingsbesluit vrijgesteld zijn van de meldingsplicht.

In artikel 22 lid 1 en 2 Vrijstellingsbesluit staat, dat de meldingsplicht uit artikel 27 Wbp niet van toepassing is op de verwerking van persoonsgegevens ingevolge een wettelijk voorschrift voor het verlenen van vergunningen. Met de uitvoering van de ambtelijke taken zijn de bestuursorganen in de zin van artikel 1:1 Awb belast. Zij zullen bij de uitvoering van hun wettelijke taken, waaronder ook het verlenen van subsidies en vergunningen, moeten kunnen beschikken over de persoonsgegevens. Specifiek gezien dient de afdeling Natuur & Landschap te beoordelen of een ontgrondingsvergunning aan de aanvrager verleend kan worden. Daarbij is de aanvrager op grond van artikel 4:2 lid 2 Awb verplicht gegevens en bescheiden te verstrekken die de behandelend ambtenaar nodig heeft om op de aanvraag te kunnen beslissen. Voor een bestuursorgaan is het dus voor een goede vervulling van zijn publiekrechtelijke taak noodzakelijk, dat hij over de persoonsgegevens van de betrokkene beschikt. Immers hij moet kunnen beoordelen of hij een vergunning als bedoeld in artikel 1:3 lid 2 Awb aan de aanvrager kan verlenen.

De persoonsgegevens die door afdeling Natuur & Landschap verwerkt worden zijn in paragraaf 2.2.2 uiteengezet. Het betreft persoonsgegevens die vallen onder artikel 22 lid 3 sub a Vrijstellingsbesluit. Ook verwerkt de afdeling Natuur & Landschap persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om te kunnen beoordelen of aan de aanvrager een ontgrondingsvergunning dient te worden verleend. Het betreft een verwerking van persoonsgegevens die valt onder de reikwijdte van artikel 22 lid 3 sub d Vrijstellingsbesluit.

Daarnaast worden de persoonsgegevens ook verstrekt aan derden. Stichting Arduin is namelijk belast met de vernietiging van de dossiers en bijbehorende persoonsgegevens. Het gaat dus om noodzakelijke activiteiten overeenkomstig artikel 22 lid 5 sub a Vrijstellingsbesluit.

Artikel 22 lid 6 Vrijstellingsbesluit bepaalt vervolgens, dat de persoonsgegevens slechts twee jaar na het intrekken van de vergunning, het verlopen van de vergunning of na het vervallen van de melding, bewaard mogen blijven. Artikel 22 lid 6 Vrijstellingsbesluit vermeldt tevens, dat persoonsgegevens langer bewaard mogen blijven indien dit noodzakelijk is ter voldoening aan een wettelijke bewaarplicht. Dit blijkt ook uit de toelichting, die in de handreiking van het Vrijstellingsbesluit op de website van het College Bescherming Persoonsgegevens is gepubliceerd.¹²² Nu de provincie Zeeland middels de richtlijn Archiveren uitvoering geeft aan de eisen die de Archiefwet 1995 aan het bewaren van persoonsgegevens stelt, wordt voldaan aan de vereisten uit artikel 22 lid 6 Vrijstellingsbesluit.

De verwerking van persoonsgegevens die door de afdeling Natuur & Landschap plaatsvindt bij de beoordeling of de aanvrager in aanmerking komt voor een ontgrondingsvergunning, is dus op grond van artikel 29 Wbp en artikel 22 Vrijstellingsbesluit vrijgesteld van de meldingsplicht uit artikel 27 Wbp.

De persoonsgegevens die verwerkt worden door de afdeling Welzijn, ten behoeve te beoordelen of aan de aanvrager een cultuursubsidie Cultuureducatie verleend dient te worden, vallen echter niet onder artikel 22 Vrijstellingsbesluit. Artikel 22 Vrijstellingsbesluit

¹²¹ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 37.

¹²² <www.cbppweb.nl/HvB_website_1.0/vwc20.htm>

geldt namelijk alleen voor besluiten die genomen worden op grond van een wettelijk voorschrift met betrekking op een vergunning, ontheffing, machtiging of melding, zo blijkt uit de Handreiking Vrijstellingsbesluit.¹²³ Na toetsing van het Vrijstellingsbesluit is gebleken, dat de verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van het verlenen van subsidies door de afdeling Welzijn, niet van de meldingsplicht vrijgesteld kunnen worden op basis van het Vrijstellingsbesluit.

In artikel 29 lid 4 Wbp staat echter, dat persoonsgegevens die verstrekt worden aan een bestuursorgaan ingevolge een wettelijke verplichting ook zijn uitgezonderd van de meldingsplicht in artikel 27 Wbp. Zoals gezegd dient de afdeling Welzijn te beoordelen of de aanvrager in aanmerking komt voor de cultuursubsidie Cultuureducatie. Daarbij is de aanvrager op grond van artikel 4:2 lid 2 Awb verplicht gegevens en bescheiden te verstrekken die de behandelend ambtenaar nodig heeft om op de aanvraag te kunnen beslissen. Voor een bestuursorgaan is het voor een goede vervulling van zijn publiekrechtelijke taak noodzakelijk dat hij over de persoonsgegevens van de betrokkene beschikt. Alleen dan zal het bestuursorgaan namelijk een beslissing op de subsidieaanvraag kunnen nemen. De betrokkene dient de persoonsgegevens dus te verstrekken aan het bestuursorgaan, de behandelend ambtenaar, ingevolge een wettelijke verplichting. Op grond van artikel 29 lid 4 Wbp geldt er voor de verwerking van persoonsgegevens door de afdeling Welzijn, dan ook geen meldingsplicht.

Aan de orde is geweest, dat de digitale verwerking van persoonsgegevens die middels Corsa plaatsvindt, gezien kan worden als een geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking die voor de verwezenlijking van de doeleinden noodzakelijk is.¹²⁴ Op grond van artikel 27 lid 1 Wbp, zou deze verwerking gemeld moeten worden bij het College Bescherming Persoonsgegevens. Echter, bepaalt artikel 31 Vrijstellingsbesluit, dat de meldingsplicht uit artikel 27 Wbp niet van toepassing is op verwerkingen die betrekking hebben op de registratie van de ontvangst, de behandeling en afdoening van documenten. Hierbij dient het te gaan om verwerkingen zoals het ontvangen, verzenden, behandelen, aanmaken, afdoen alsmede het intern beheer van documenten. Corsa wordt door de ambtenaren van de afdelingen overeenkomstig de vereisten uit artikel 31 Vrijstellingsbesluit gebruikt. Middels Corsa worden de documenten beheerd en kunnen persoonsgegevens digitaal worden verwerkt. De verwerking van persoonsgegevens die plaatsvindt in Corsa, valt dus onder artikel 31 Vrijstellingsbesluit en is op grond van artikel 29 lid 1 Wbp dus vrijgesteld van de meldingsplicht als bedoeld in artikel 27 lid 1 Wbp.

Zoals in paragraaf 2.3 aan de orde is geweest worden de afgeronde dossiers ter archivering overgedragen aan de afdeling Registratuur. Deze dossiers bevatten op dat moment diverse persoonsgegevens. In de zin van artikel 27 Wbp vindt een verwerking van persoonsgegevens plaats die in principe gemeld moet worden bij het College Bescherming Persoonsgegevens. In principe, omdat gekeken dient te worden of de archivering van de persoonsgegevens onder de vrijstellingen van het Vrijstellingsbesluit valt.

In artikel 29 lid 1 Vrijstellingsbesluit staat, dat de meldingsplicht niet geldt voor verwerkingen die uitsluitend een archiefbestemming hebben. De verwerking dient betrekking te hebben op het archiefbeheer, het behandelen van geschillen of het verrichten van wetenschappelijk, statistisch of historisch onderzoek. Daarnaast volgt uit artikel 29 lid 3 Vrijstellingsbesluit, dat er geen andere persoonsgegevens verwerkt mogen worden, dan de gegevens die deel uitmaken van de archiefbescheiden. Tevens moeten de persoonsgegevens worden verwijderd, zodra zij hun belang voor de archiefbestemming hebben verloren.¹²⁵ De wijze

¹²³ <www.cbppweb.nl/HvB_website_1.0/vwc20.htm>

¹²⁴ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 30.

¹²⁵ T.F.M. Hooghiemstra, *Tekst en Toelichting, Wbp*, Den Haag: SDU 2007, p. 269.

waarop de archivering door de afdeling Registratuur plaatsvindt, zoals uitgelegd is in paragraaf 2.3, valt dan ook onder de reikwijdte van artikel 29 Vrijstellingsbesluit. De verwerking die betrekking heeft op de archivering van de dossiers, is op grond van artikel 29 Vrijstellingbesluit dus vrijgesteld van de meldingsplicht als bedoeld in artikel 27 lid 1 Wbp.

Geconcludeerd wordt, dat de verwerking van persoonsgegevens die door de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap plaatsvindt, zijn vrijgesteld van de meldingsplicht. Daarnaast vallen de verwerkingen die plaatsvinden door de afdeling Registratuur en Stichting Arduin onder het Vrijstellingsbesluit, waardoor ook deze verwerkingen zijn vrijgesteld van de meldingsplicht. De werkwijze die gehanteerd wordt, vindt dus conform de Wbp plaats.

4.2.2. De informatieplicht

Zoals in paragraaf 2.2 is besproken, dient de aanvrager bij het aanvragen van een cultuursubsidie of een ontgrondingsvergunning, een aanvraagformulier op de website van de provincie Zeeland te downloaden. Op de website van de provincie Zeeland is een informatiefolder te vinden, waarin de betrokkene geïnformeerd wordt over de wijze waarop de subsidieaanvraag en vergunningaanvraag worden behandeld.¹²⁶ Het aanvraagformulier dient de aanvrager vervolgens per gewone post naar de afdeling te sturen die met de desbetreffende aanvraag is belast. In de notitie Cultuureducatie 2009-2012¹²⁷ en in het Informatieblad Ontgrondingen¹²⁸ wordt de aanvrager er tevens van op de hoogte gebracht, dat op basis van de verstrekte gegevens de afdelingen zullen beoordelen of de aanvrager in aanmerking komt voor de desbetreffende subsidie of vergunning.

Indien het aanvraagformulier ontvangen is, wordt een ontvangstbevestiging gestuurd naar de aanvrager. In deze ontvangstbevestiging maakt de verwerker aan de aanvrager inzichtelijk, dat de persoonsgegevens zijn ontvangen en dat hij aan de hand daarvan zal beoordelen of aan de aanvrager een subsidie dan wel vergunning zal worden verleend. Alvorens de persoonsgegevens van de aanvrager verwerkt worden, wordt de aanvrager middels de informatiefolder en middels het versturen van de ontvangstbevestiging, op de hoogte gesteld waarvoor de persoonsgegevens verwerkt worden. Daarnaast staat in de brief, welke ambtenaar met de behandeling van de aanvraag is belast. Zowel via de informatiefolder als via het versturen van de ontvangstbevestiging, wordt voldaan aan de informatieplicht als bedoeld in artikel 33 Wbp.¹²⁹

4.3 De rechten van de betrokkene

De betrokkene waarvan de persoonsgegevens worden verwerkt, komt op basis van de Wbp een aantal rechten toe. Deze rechten staan geregeld in hoofdstuk 6 Wbp. Het betreft het recht op inzage in zijn persoonsgegevens, het recht om te verzoeken zijn persoonsgegevens te corrigeren en het recht zich te verzetten tegen de verwerking van zijn persoonsgegevens. In deze subparagraaf zal gekeken worden op welke wijze de rechten van de betrokkene gewaarborgd worden.

4.3.1 Het recht op inzage

Zoals gezegd wordt de betrokkene in de ontvangstbevestiging op de hoogte gesteld welke ambtenaar met de behandeling van de vergunningaanvraag dan wel subsidieaanvraag is belast. De aanvrager die zijn persoonsgegevens heeft verstrekt, kan dan ook contact opnemen met de behandelend ambtenaar en vragen welke persoonsgegevens worden verwerkt. Deze verzoeken komen zelden voor, omdat de aanvrager zijn persoonsgegevens zelf heeft ingevuld op het aanvraagformulier. Hierdoor is de betrokkene al op de hoogte van de gegevensverwerking. Mocht de betrokkene meer informatie willen over de verwerking van

¹²⁶ <<http://loket.zeeland.nl/>> (zoek op *Folder Subsidie- en vergunningenwijzer*).

¹²⁷ <<http://loket.zeeland.nl/>> (zoek op *Notitie Cultuureducatie in Zeeland 2009-2012*).

¹²⁸ <<http://loket.zeeland.nl/>> (zoek op *Informatieblad Ontgrondingen*).

¹²⁹ H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001, p. 38.

zijn persoonsgegevens, dan kan hij schriftelijk contact opnemen met de ambtenaar die met de behandeling van de vergunningsaanvraag of subsidieaanvraag is belast (zie bijlage G). De behandelend ambtenaar zal na goedkeuring van het afdelingshoofd binnen vier weken en tegen een kostprijs van maximaal 4,50 euro aan de betrokkene de gewenste informatie verstrekken overeenkomstig artikel 35 Wbp.

4.3.2 Het recht om correctie

Indien mocht blijken, dat er persoonsgegevens verwerkt worden die feitelijk onjuist zijn, onvolledig zijn, niet ter zake dienend zijn of in strijd zijn met een wettelijk voorschrift, dan kan de betrokkene de ambtenaar die met de behandeling van de vergunningsaanvraag of subsidieaanvraag is belast, middels het aanvraagformulier (zie bijlage G) schriftelijk verzoeken zijn persoonsgegevens te corrigeren. In paragraaf 4.1.5 is besproken, dat het verwerken van de curricula vitae van personen die in dienst zijn van de aanvrager, niet noodzakelijk en daarmee niet ter zake dienend zijn met betrekking tot de doelstelling bij de afgifte van de cultuursubsidie Cultuureducatie. Daarnaast is besproken, dat de afdeling Natuur & Landschap ook persoonsgegevens verwerkt met betrekking tot het beroep van de aanvrager. Ook deze verwerking van persoonsgegevens is niet noodzakelijk en daarmee niet ter zake dienend om te beoordelen of aan de aanvrager een ontgrondingsvergunning moet worden verleend. Deze verwerkingen, vormen dus een grondslag om gebruikt te maken van het recht om correctie als bedoeld in artikel 36 lid 1 Wbp.

De behandelend ambtenaar zal in overeenstemming met het afdelingshoofd binnen vier weken gemotiveerd op het verzoek beslissen. Indien men tot de conclusie is gekomen de persoonsgegevens niet te corrigeren, dan kan de betrokkene tegen deze beslissing op grond van artikel 45 Wbp en overeenkomstig de bepalingen uit de Awb bezwaar maken of beroep instellen.

Indien men tot de conclusie is gekomen, dat er persoonsgegevens verwerkt worden die feitelijk onjuist zijn, onvolledig zijn, niet ter zake dienend zijn of in strijd met een wettelijk voorschrift, dan zal de behandelend ambtenaar de persoonsgegevens corrigeren. Deze correcties worden dan zowel in de digitale kaartenbak van Corsa doorgevoerd als in de documenten die zich in Corsa bevinden.¹³⁰ Indien de behandelend ambtenaar de desbetreffende persoonsgegevens ook in een fysiek dossier bewaart, zal hij zelf de correcties doorvoeren in de desbetreffende dossiers.

Indien het een correctie van persoonsgegevens betreft waarvan de dossiers zich in het archief bij de afdeling Registratuur bevinden, zal de behandelend ambtenaar de afdeling Registratuur van de correctie op de hoogte stellen. Ook zullen derden aan wie de onjuiste gegevens al waren verstrekt van de wijzigingen op de hoogte worden gebracht voor zover dat mogelijk is.

4.3.3 Het recht op verzet

Zoals in paragraaf 4.1.2 en 4.1.5 aan de orde is geweest, dient de ambtenaar die werkzaam is binnen de afdeling Welzijn te beoordelen of de aanvrager in aanmerking komt voor de cultuursubsidie Cultuureducatie. De ambtenaar die werkzaam is binnen de afdeling Natuur & Landschap dient te beoordelen of een ontgrondingsvergunning aan de aanvrager kan worden verleend. Voor een bestuursorgaan is het voor een goede vervulling van zijn publiekrechtelijke taak noodzakelijk dat hij over de persoonsgegevens van de betrokkene beschikt overeenkomstig artikel 8 sub e Wbp. Hierdoor wordt voldaan aan één van de eisen die artikel 40 lid 1 Wbp aan het recht op verzet stelt. Artikel 40 lid 1 Wbp stelt ook als eis, dat alleen dan verzet aangetekend kan worden indien het gaat om bijzondere persoonlijke omstandigheden. Zo zou het verwerken van bepaalde persoonsgegevens kunnen plaatsvinden door een ambtenaar die een bekende is van de aanvrager. Indien het

¹³⁰ J. Smits & F. Hieronymi, *Handleiding werken met Corsa DMS*, Middelburg: Werkgroep Corsa 2007, p. 22.

persoonsgegevens betreft, waarvan de aanvrager liever niet heeft dat deze verwerkt worden door de desbetreffende ambtenaar, dan kan hij hiertegen verzet aantekenen op grond van artikel 40 lid 1 Wbp.¹³¹ De provincie Zeeland biedt de betrokkene de mogelijkheid middels het aanvraagformulier (zie bijlage G) verzet aan te tekenen.

4.4 Conclusie

Bij de verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van het verlenen van subsidies en vergunningen, zijn diverse lances te onderscheiden. Er wordt namelijk niet aan alle vereisten voldaan die de Wbp aan een rechtmatige gegevensverwerking stelt.

Indien de afdeling Welzijn bij het behandelen van de aanvraag van de cultuursubsidie Cultuureducatie de curricula vitae van personen verwerkt die in dienst zijn van de aanvrager, worden er persoonsgegevens verwerkt die niet ter zake dienend en bovenmatig zijn. Het verwerken van deze persoonsgegevens is namelijk niet noodzakelijk en niet ter zake dienend om te beoordelen of aan de aanvrager de cultuursubsidie Cultuureducatie kan worden verleend.

Ook de afdeling Natuur & Landschap verwerkt bij het behandelen van de vergunningsaanvraag, persoonsgegevens die niet ter zake dienend en bovenmatig zijn. Hetgeen in strijd is met artikel 11 Wbp. Het verwerken van gegevens die betrekking hebben op het beroep van de aanvrager zouden namelijk iets kunnen zeggen over het inkomen van de aanvrager.¹³² Daarnaast is het verwerken van deze persoonsgegevens verder niet van belang om te kunnen beoordelen of aan de aanvrager een ontgrondingsvergunning moet worden verleend. Ook de Ontgrondingenwet legt de provincie Zeeland geen verplichting op desbetreffende persoonsgegevens te verwerken.

Gedurende het onderzoek is gebleken dat de ambtenaren onvoldoende passende technische en organisatorische maatregelen nemen om de persoonsgegevens die zich in de fysieke dossiers bevinden te beveiligen tegen verlies of tegen onrechtmatige verwerking. Ambtenaren laten bij hun afwezigheid de dossiers op hun bureau liggen of sluiten de dossierkasten niet af, waardoor het voor onbevoegden mogelijk wordt gemaakt de persoonsgegevens onrechtmatig te verwerken. De medewerkers zijn tevens onvoldoende doordrongen van de noodzaak zorgvuldig om te gaan met de persoonsgegevens. De eisen die in artikel 13 Wbp aan de beveiliging van persoonsgegevens worden gesteld, worden dan ook onvoldoende in acht genomen.

De medewerkers van de afdeling Welzijn en Natuur & Landschap gebruiken voor het vernietigen van de documenten zelden de papierversnipperaar. De documenten verdwijnen zonder doel in een dossier of worden weggegooid in de papierbak. Het ingezamelde papier wordt vervolgens door het afvalverwerkingsbedrijf Sita opgehaald, om vervolgens vernietigd te worden. Met het afvalverwerkingsbedrijf is geen overeenkomst afgesloten, waarin zij verklaren zich te houden aan de geheimhoudingsplicht bij het verrichten van hun werkzaamheden. Dit is echter wel verplicht op grond van artikel 14 lid 2 Wbp. Op grond hiervan wordt dan ook geconcludeerd, dat er onvoldoende maatregelen worden genomen om onnodige verzameling en verdere verwerking van persoonsgegevens te voorkomen. Hetgeen in strijd is met de eisen uit artikel 14 Wbp.

¹³¹ <www.cbpweb.nl/Pages/inf_va_betr_rechten.aspx>

¹³² L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 13.

In hoofdstuk 4 is uiteengezet, dat de verwerking van persoonsgegevens binnen de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap niet geheel in overeenstemming met de Wbp plaatsvindt. In dit hoofdstuk zal gekeken worden, welke risico's het niet naleven van de Wbp voor de provincie Zeeland met zich meebrengt.

5.1 De sancties

Het College Bescherming Persoonsgegevens heeft een aantal taken, waaronder het houden van toezicht op de naleving van wet- en regelgeving en het opleggen van sancties indien geconstateerd wordt dat de organisatie handelt in strijd met de Wbp. Dit volgt uit artikel 51 Wbp en hoofdstuk 9 en 10 Wbp. De sancties die op basis van de Wbp en Awb, afhankelijk van de aard van de overtreding, opgelegd kunnen worden zijn:

- Last onder bestuursdwang (artikelen 65 Wbp en 5:21 Awb)
- Bestuurlijke geldboete (artikel 66 Wbp)
- Strafrechtelijke sancties (artikel 75 Wbp)
- Last onder dwangsom (artikel 5:31d Awb)

Het College Bescherming Persoonsgegevens zal naar aanleiding van een klacht van een belanghebbende of op grond van een onderzoek dat ambtshalve is ingesteld als bedoeld in artikel 60 Wbp, beoordelen of het op grond van artikel 65 Wbp een last onder bestuursdwang zal opleggen. In paragraaf 4.4 is geconcludeerd, dat de provincie Zeeland in strijd handelt met enkele verplichtingen uit de Wbp. Indien het College Bescherming Persoonsgegevens hiervan kennisneemt, zal het op grond van artikel 5:21 Awb een last tot herstel of gedeeltelijk herstel van de overtreding kunnen opleggen. Dit betekent, dat het College Bescherming Persoonsgegevens de provincie Zeeland kan verplichten binnen een bepaalde periode de geconstateerde overtredingen te herstellen, zodoende er voldaan wordt aan de Wbp. Indien de last onder bestuursdwang niet of niet tijdig wordt uitgevoerd, dan heeft het College Bescherming Persoonsgegevens zelf de bevoegdheid de herstelsanctie uit te voeren. Hierbij kan gedacht worden aan het nemen van maatregelen die betrekking hebben op het afschermen, uitwissen of vernietigen van persoonsgegevens.¹³³ In de last onder bestuursdwang, zal het College Bescherming Persoonsgegevens omschrijven welke herstelmaatregelen en binnen welke termijn de herstelmaatregelen genomen moeten worden. De last onder bestuursdwang zal tevens bekend gemaakt worden aan de overtreder en aan de aanvrager. Dit staat geregeld in artikel 5:24 Awb.

Het College Bescherming Persoonsgegevens is op grond van artikel 66 Wbp bevoegd een bestuurlijke geldboete op te leggen en op grond van artikel 75 Wbp bevoegd een strafrechtelijke sanctie op te leggen, indien de verantwoordelijke niet voldaan heeft aan de meldingsplicht uit artikel 27 Wbp of indien de inhoud van de melding niet voldoet aan de eisen uit artikel 28 Wbp. In paragraaf 4.2 is uiteengezet, dat de verwerking van persoonsgegevens die door de afdeling Natuur & Landschap plaatsvindt op grond van artikel 29 Wbp en artikel 22 Vrijstellingsbesluit vrijgesteld is van de meldingsplicht uit artikel 27 Wbp. De persoonsgegevens die door de afdeling Welzijn worden verwerkt, dient de betrokkene te verstrekken aan het bestuursorgaan ingevolge de wettelijke verplichting als bedoeld in artikel 4:2 Awb. Op grond van artikel 29 lid 4 Wbp, geldt er voor de afdeling Welzijn dus geen meldingsplicht. Nu in bovenstaande gevallen voldaan is aan de eisen die de Wbp aan de meldingsplicht stelt, kan er geen bestuurlijke geldboete als bedoeld in artikel 66 Wbp en geen strafrechtelijke sanctie als bedoeld in artikel 75 Wbp aan de provincie Zeeland worden opgelegd.

¹³³ *Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 186 (MvT).*

Het opleggen van een last onder dwangsom staat geregeld in artikel 5:31d Awb. Ook hier geldt, dat het College Bescherming Persoonsgegevens naar aanleiding van een klacht van een belanghebbende of op grond van een onderzoek dat ambtshalve is ingesteld op grond van artikel 60 Wbp, de provincie Zeeland kan verplichten de lancunes, die in hoofdstuk 4 zijn besproken, binnen een bepaalde termijn te herstellen zodat voldaan wordt aan de Wbp. Indien de geconstateerde lancunes niet of niet tijdig binnen de bepaalde termijn zijn hersteld, dan kan het College Bescherming Persoonsgegevens de provincie Zeeland verplichten tot betaling van een geldsom.¹³⁴

5.2 De schade aan het bestuurlijke en politieke imago

De overheidsorganen hebben een voorbeeldfunctie met betrekking tot het naleven van wet- en regelgeving.¹³⁵ De burger gaat er namelijk vanuit, dat de overheid de wet- en regelgeving zo goed mogelijk naleeft. Van de overheidsorganen mag men verwachten, dat zij zorgvuldig met de persoonsgegevens van de betrokkene omgaan.¹³⁶

Gedurende het onderzoek is echter gebleken, dat de medewerkers van de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap onvoldoende doordrongen zijn van de noodzaak zorgvuldig om te gaan met de persoonsgegevens en dat zij de voorschriften uit de Wbp onvoldoende naleven.

Indien de burger op de hoogte raakt van het feit dat bij de provincie Zeeland de persoonsgegevens onvoldoende bescherming genieten en de Wbp onvoldoende wordt nageleefd, zal dit het vertrouwen in de provincie Zeeland als overheidsorgaan schaden.¹³⁷ De gevolgen zullen zijn dat de bestuurbaarheid van de provincie afneemt. De burger zal de voorschriften minder snel naleven, indien zij er van op de hoogte is dat de overheid haar voorbeeldfunctie in zekere zin niet goed vervult. Gevoelens van boosheid en onmacht van de burger tegenover de overheid zullen tot uiting komen, waardoor in brede lagen van de bevolking het vertrouwen in de overheid zal dalen en er schade aan het bestuurlijke en politie imago zal ontstaan.¹³⁸

5.3 Conclusie

Nu de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap de Wbp niet geheel naleven, brengt dit diverse risico's voor de provincie Zeeland met zich mee. Het College Bescherming Persoonsgegevens zal naar aanleiding van een klacht of ambtshalve, een onderzoek kunnen instellen naar de wijze waarop er uitvoering gegeven wordt aan de Wbp binnen de provincie Zeeland. Indien hieruit blijkt dat de provincie Zeeland ernstig te kort schiet de Wbp na te leven, dan is College Bescherming Persoonsgegevens bevoegd diverse sancties op te leggen.

Naast het opleggen van sancties loopt de provincie Zeeland ook het risico dat er schade aan het bestuurlijke en politieke imago ontstaat. Het door de overheid niet naleven van wet- en regelgeving schaadt het vertrouwen van de burger, waardoor gevoelens van boosheid en onmacht tegenover de overheid zullen ontstaan. De bestuurbaarheid van de provincie zal afnemen, waardoor de burger de geldende voorschriften en wet- en regelgeving minder snel zal naleven.

¹³⁴ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 186 (MvT).

¹³⁵ W.H. Janssen e.a., *Rechten en plichten van de ambtenaar*, Apeldoorn: Maklu-uitgevers 2008, p. 66.

¹³⁶ <<http://www.rijksoverheid.nl/>> (zoek op *Wat regelt de Wbp?*).

¹³⁷ H. de Koningh & F. van de Wouw, *Handboek integriteit: ervaringen uit de praktijk en achtergronden*, Assen: Van Gorcum 2006.

¹³⁸ S. Zwienink & P. Wisse, *Eerlijk zullen we alles delen: verkenningen naar interoperabiliteit, vertrouwen in de overheid*, Den Haag: Bureau Forum Standaardisatie 2008.

6 Conclusies en aanbevelingen

De Wbp stelt diverse eisen aan de verwerking van persoonsgegevens, wil deze rechtmatig geschieden. Gekeken is in hoeverre de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap, bij het verlenen van subsidies en vergunningen, persoonsgegevens verwerken overeenkomstig de Wbp. Hierbij is gekeken welke lacunes te onderscheiden zijn en welke risico's het niet naleven van de Wbp voor de provincie Zeeland met zich meebrengt. In paragraaf 6.1 zullen de conclusies als antwoord op de deelvragen uiteengezet worden. In aansluiting op de conclusies zal in paragraaf 6.2 een aantal aanbevelingen worden gedaan, zodat de Wbp binnen de provincie Zeeland optimaal uitgevoerd kan worden.

6.1 Conclusies

6.1.1 De verwerking van persoonsgegevens binnen de afdelingen

De afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap verwerken, bij de beoordeling of een subsidie dan wel vergunning aan de aanvrager moet worden verleend, zowel directe als indirecte persoonsgegevens. Van directe persoonsgegevens is sprake, indien de identiteit van een natuurlijk persoon eenvoudig is vast te stellen zonder dat daarvoor een onevenredige inspanning nodig is. Van indirecte persoonsgegevens is sprake, indien een combinatie van verschillende gegevens het mogelijk maakt een natuurlijk persoon te identificeren.¹³⁹

Bij de verwerking van persoonsgegevens wordt gebruik gemaakt van het computerprogramma Corsa. De behandelend ambtenaar kan hierin de stukken en bijbehorende persoonsgegevens van de aanvrager raadplegen, ordenen, wijzigen, verzamelen, doorsturen en bewaren. Deze handelingen hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 1 sub b Wbp, waarbij er tevens sprake is van een geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 2 lid 1 Wbp. Naast deze geautomatiseerde verwerking, worden de desbetreffende documenten en persoonsgegevens gestructureerd in een fysiek dossier opgenomen. Deze niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens valt ook onder de reikwijdte van artikel 2 lid 1 Wbp.

De Wbp is dus van toepassing op de afdelingen die in het kader van het verlenen van subsidies en vergunningen persoonsgegevens verwerken.

6.1.2 De voorwaarden voor een rechtmatige gegevensverwerking

De afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap dienen zich bij de verwerking van persoonsgegevens te houden aan de voorwaarden die in de artikelen 6 tot en met 15 Wbp gesteld worden aan een rechtmatige verwerking van persoonsgegevens. De persoonsgegevens mogen alleen verwerkt worden met betrekking tot het doel waarvoor ze worden verzameld. Hierbij dient de verwerker een belangenafweging te maken tussen het te bereiken doel en de gevolgen die de verwerking voor de betrokkene zal hebben. Daarnaast mogen de persoonsgegevens niet langer bewaard worden, dan noodzakelijk is voor de verwerkelijking van de doeleinden en dient de verantwoordelijke tevens voldoende veiligheidsmaatregelen te nemen, zodat onbevoegden niet over de persoonsgegevens kunnen beschikken.

Op de verantwoordelijke rust de verplichting de verwerking van de persoonsgegevens, behoudens de vrijstellingen als bedoeld in artikel 29 Wbp, te melden bij het College Bescherming Persoonsgegevens of bij de Functionaris voor de gegevensbescherming. Daarnaast dient de verantwoordelijke de betrokkene te informeren over de

¹³⁹ L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006, p. 14.

gegevensverwerking, zoals staat in hoofdstuk 5 Wbp. De betrokkene komt het recht toe zijn persoonsgegevens in te zien, te corrigeren en zich te verzetten tegen de verwerking van zijn persoonsgegevens. Hetgeen geregeld staat in hoofdstuk 6 Wbp.

6.1.3 De lancunes op het terrein van de Wbp binnen de provincie Zeeland

De afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap voldoen bij de verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van het verlenen van subsidies en vergunningen, niet aan alle vereisten die de Wbp aan een rechtmatige gegevensverwerking stelt. Na toetsing van de eisen uit de Wbp zijn dan ook enkele lancunes te onderscheiden.

Zo verwerkt de afdeling Welzijn bij het behandelen van de aanvraag van de cultuursubsidie Cultuureducatie de curricula vitae van personen die in dienst zijn van de aanvrager. De verwerking van deze persoonsgegevens is echter niet relevant om te kunnen beoordelen of aan de aanvrager een cultuursubsidie Cultuureducatie kan worden verleend. De verwerking van deze persoonsgegevens is hierdoor dus bovenmatig en niet ter zake dienend met betrekking tot het doel. Ook de afdeling Natuur & Landschap verwerkt bij het behandelen van de vergunningsaanvraag, persoonsgegevens die niet ter zake dienend en bovenmatig zijn. Er worden immers gegevens verwerkt die betrekking hebben op het beroep van de aanvrager. De verwerking van persoonsgegevens door de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap is hierdoor in strijd met artikel 11 Wbp.

De beveiligingsplicht uit artikel 13 en 14 Wbp wordt door de afdelingen ook onvoldoende nageleefd. Met name de persoonsgegevens die zich in de fysieke dossiers bevinden, genieten onvoldoende beveiliging tegen verlies of onrechtmatige verwerking. Bij afwezigheid van de ambtenaren kunnen onbevoegden de dossiers zonder enige moeite raadplegen. Deze veronderstelling wordt in een persoonlijk gesprek met de heer Kruit, werkzaam binnen de afdeling Informatie & Documentatie van de provincie Zeeland, bevestigd. Hij geeft aan, dat de medewerkers binnen de organisatie onvoldoende doordrongen zijn van de noodzaak zorgvuldig om te gaan met de persoonsgegevens.

Daarnaast is de vernietiging van persoonsgegevens onvoldoende gewaarborgd. De medewerkers gebruiken zelden tot nooit de papierversnipperaars om documenten te vernietigen. De documenten verdwijnen zonder doel in een dossier of worden weggegooid in de papierbak, waarna het ingezamelde papier vervolgens door het afvalverwerkingsbedrijf Sita wordt opgehaald. Met het afvalverwerkingsbedrijf is geen overeenkomst afgesloten, waarin zij verklaren zich te houden aan de geheimhoudingsplicht bij het verrichten van hun werkzaamheden. Hierdoor wordt niet voldaan aan de verplichting uit artikel 14 lid 2 Wbp.

6.1.4 De risico's die de provincie Zeeland loopt

Het niet naleven van de Wbp brengt voor de provincie Zeeland risico's met zich mee. Het College Bescherming Persoonsgegevens is bevoegd diverse sancties op te leggen, wanneer het constateert dat de provincie Zeeland de Wbp onvoldoende naleeft. Afhankelijk van de aard van de overtreding, kan het College Bescherming Persoonsgegevens een last onder bestuursdwang op grond van de artikelen 65 Wbp en 5:21 Awb of een last onder dwangsom als bedoeld in artikel 5:31d Awb opleggen. Het College Bescherming Persoonsgegevens is op grond van artikel 66 Wbp bevoegd een bestuurlijke geldboete op te leggen en op grond van artikel 75 Wbp bevoegd een strafrechtelijke sanctie op te leggen, indien de provincie Zeeland niet voldoet aan de meldingsplicht uit artikel 27 Wbp of indien de inhoud van de melding niet voldoet aan de eisen uit artikel 28 Wbp. Het verlenen van vergunningen en subsidies door de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap zijn echter vrijgesteld van de meldingsplicht, waardoor in deze gevallen de provincie Zeeland geen risico loopt dat het College Bescherming Persoonsgegevens een bestuurlijke geldboete op grond van artikel 66 Wbp of op grond van artikel 75 Wbp een strafrechtelijke sanctie zal opleggen.

Naast het opleggen van sancties, loopt de provincie Zeeland ook het risico dat het vertrouwen van de burger in de provincie wordt geschaad. De burger verwacht immers dat de overheid haar voorbeeldfunctie vervult. Men verwacht, dat er zorgvuldig met de persoonsgegevens wordt omgaan in overeenstemming met de Wbp.¹⁴⁰ Indien de burger er van op de hoogte is dat de overheid haar voorbeeldfunctie in zekere zin niet goed vervult, zullen gevoelens van boosheid en onmacht tot uiting komen waardoor er schade aan het bestuurlijke en politieke imago zal ontstaan.¹⁴¹

6.2 Aanbevelingen

Over het algemeen kan gesteld worden dat de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap, die zich binnen de provincie Zeeland bezighouden met het verlenen van subsidies en vergunningen, de Wbp grotendeels naleven. Echter, in paragraaf 6.1 is geconcludeerd dat op bepaalde punten de naleving van de Wbp nog verbeterd dient te worden. In deze paragraaf zal dan ook per lancune inzichtelijk worden gemaakt, op welke wijze de naleving van de Wbp binnen de provincie Zeeland verbeterd kan worden.

6.2.1 De verwerking van persoonsgegevens die niet ter zake dienend en bovenmatig zijn

Nu gebleken is dat de afdeling Welzijn bij het behandelen van de subsidieaanvraag de curricula vitae van personen die in dienst zijn van de aanvrager verwerkt, terwijl deze gegevens niet relevant zijn te beoordelen of aan de aanvrager een cultuursubsidie moet worden verleend, is aan te bevelen deze stukken niet meer te verwerken. Aangeraden wordt, de mogelijkheid voor de aanvrager om de curricula vitae van zijn werknemers mee te sturen, zoals staat onder punt 10 van het subsidieaanvraagformulier Programma Cultuureducatie (zie bijlage B), te verwijderen.

Ook de afdeling Natuur & Landschap verwerkt bij het behandelen van de vergunningsaanvraag, persoonsgegevens die niet ter zake dienend en bovenmatig zijn. Er worden immers gegevens verwerkt die betrekking hebben op het beroep van de aanvrager. Na navraag bij de afdeling Natuur & Landschap is gebleken, dat het verwerken van deze persoonsgegevens verder geen betekenis heeft om te kunnen beoordelen of aan de aanvrager een ontgrondingsvergunning moet worden verleend. Tevens legt de Ontgrondingenwet geen verplichting op, desbetreffende persoonsgegevens te verwerken. Het verwerken van persoonsgegevens die betrekking hebben op het beroep van de aanvrager, zijn dus niet noodzakelijk en daarmee niet ter zake dienend met betrekking tot het doel. Aangeraden wordt, de vraag die betrekking heeft op het beroep van de aanvrager, zoals staat onder punt 1b van het aanvraagformulier Aanvraag verlening ontgrondingsvergunning (zie bijlage C), te schrappen.

Nu gebleken is dat er door beide afdelingen persoonsgegevens verwerkt worden die in strijd zijn met de eisen uit artikel 11 Wbp, is aan te raden te controleren of de gegevens die door de overige afdelingen binnen de provincie Zeeland verwerkt worden ten behoeve van het verlenen van subsidies en vergunningen voldoen aan de eisen uit artikel 11 Wbp. Indien nodig, zullen de aanvraagformulieren van de desbetreffende afdelingen aangepast moeten worden.

¹⁴⁰ <<http://www.rijksoverheid.nl/>> (zoek op *Wat regelt de Wbp?*).

¹⁴¹ S. Zwienink & P. Wisse, *Eerlijk zullen we alles delen: verkenningen naar interoperabiliteit, vertrouwen in de overheid*, Den Haag: Bureau Forum Standaardisatie 2008.

6.2.2 Het onvoldoende naleven van de beveiligingsplicht

Er zijn voldoende technische maatregelen binnen de provincie Zeeland voor handen om de persoonsgegevens te beschermen. Zo is de toegang tot de Corsa-werkvoorraad middels een inlogcode en wachtwoord beveiligd. Ook valt te denken aan de afsluitbare dossierkasten en bureauladen die zich op de werkplekken van de ambtenaren bevinden en het beveiligingsbedrijf genaamd Group 4 Securicor¹⁴², dat 24 uur per dag en 7 dagen per week het Abdijcomplex, waar de provincie Zeeland is gehuisvest, beveiligd. Ook de aanwezigheid van papierversnipperaars op de afdelingen, het aanwezige cameratoezicht en het gebouw dat alleen middels een toegangspas is te betreden, zijn voorbeelden van technische maatregelen die genomen zijn de persoonsgegevens te beveiligen.

Door eigen waarneming is echter geconstateerd, dat ambtenaren bij hun afwezigheid de fysieke dossiers op hun bureau laten liggen en dossierkasten niet afsluiten. Hierdoor zijn de persoonsgegevens zonder veel moeite te raadplegen. Tevens worden de geprinte en gekopieerde documenten die niet meer noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden, veelal niet vernietigd middels de papierversnipperaar. Daarnaast is aangegeven, dat de medewerkers binnen de organisatie onvoldoende doordrongen zijn van de noodzaak zorgvuldig met de persoonsgegevens om te gaan. De persoonsgegevens die verwerkt worden genieten hierdoor een zeer beperkte beveiliging tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. Hetgeen in strijd is met artikel 13 Wbp.

Nu gebleken is dat er voldoende technische maatregelen binnen de provincie Zeeland aanwezig zijn ten einde de persoonsgegevens te beveiligen, maar de medewerkers onvoldoende doordrongen zijn zorgvuldig met de persoonsgegevens om te gaan en onvoldoende gebruik maken van de voor handen zijnde technische maatregelen, dienen organisatorische maatregelen genomen te worden wil de effectiviteit van de technische maatregelen gewaarborgd worden.¹⁴³ Op dit moment ontbreekt binnen de provincie Zeeland een praktische uitvoering en eenduidig beleid van de maatregelen. Aanbevolen wordt een beleidsdocument op te stellen waarin beleidsregels worden opgenomen die de medewerkers verplichten bij afwezigheid gebruik te maken van de afgesloten dossierkasten en bureauladen. Daarnaast kan men er voor kiezen de medewerkers te verplichten, de geprinte en gekopieerde documenten die niet meer noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden, te vernietigen middels de aanwezige papierversnipperaar.

In het beleidsdocument kunnen de uitgangspunten en de praktische uitvoering van de maatregelen duidelijk worden vastgelegd, zodoende de medewerkers weten op welke wijze zij uitvoering dienen te geven aan de beveiligingsplicht als bedoeld in artikel 13 Wbp. Daarnaast zullen de medewerkers in het beleidsdocument geïnformeerd moeten worden, waarom het belangrijk is zorgvuldig met de persoonsgegevens om te gaan. Daarbij is het van belang te wijzen op de gevolgen die het niet zorgvuldig omgaan met de persoonsgegevens voor zowel de burgers als voor de provincie Zeeland met zich meebrengen. Via deze wijze zullen de medewerkers zich bewust worden van de noodzaak zorgvuldig om te gaan met de persoonsgegevens. Zij zullen daarbij geactiveerd moeten worden uitvoering te geven aan de eisen die de Wbp stelt. Het enkel en alleen opstellen van een beleidsdocument is dan ook niet voldoende. Binnen de gehele provincie Zeeland moet actief aandacht besteed worden aan het bewustzijn van de medewerkers, zorgvuldig met de persoonsgegevens om te gaan. Gedacht kan worden aan het geven van voorlichtingen of het onderwerp met regelmaat te bespreken in het periodieke werkoverleg binnen de afdelingen. Tevens kan men er voor kiezen een interne toezichthouder aan te stellen die deskundig is op het gebied van privacywetgeving. Binnen de provincie Zeeland ontbreekt op dit moment een interne toezichthouder die toezicht houdt op de naleving van de eisen die de

¹⁴² <www.g4s.nl>

¹⁴³ G.W. van Blarckom & J.J. Borking, *Beveiliging van persoonsgegevens, achtergrondstudies en verkenningen*, Den Haag: Registratiekamer College Bescherming Persoonsgegevens 2001, p. 23.

Wbp stelt. Aanbevolen wordt een interne toezichthouder aan te stellen die niet alleen controle houdt op de naleving van de Wbp, maar ook bij niet naleving daarvan de bevoegdheid heeft sancties op te leggen. Deze sancties kunnen als "stok achter de deur" gezien worden, zodoende de medewerkers worden aangezet de regelgeving na te leven.

Zoals gezegd verricht de provincie Zeeland niet alle verwerkingen met betrekking tot de persoonsgegevens zelf, maar besteedt deze ook uit aan een andere bewerker. Zo wordt het ingezamelde papier, bestaande uit geprinte en gekopieerde documenten die door de medewerkers in de papierbak zijn weggegooid, ter vernietiging opgehaald door een regulier afvalverwerkingsbedrijf genaamd Sita.¹⁴⁴ Dit afvalverwerkingsbedrijf kan gezien worden als bewerker in de zin van artikel 1 sub e Wbp, waardoor op grond van artikel 14 Wbp de provincie Zeeland verplicht is met het afvalverwerkingsbedrijf een overeenkomst af te sluiten, waarin Sita verklaart zich te houden aan de geheimhoudingsplicht bij het verrichten van hun werkzaamheden. Met het afvalverwerkingsbedrijf Sita is echter geen overeenkomst afgesloten. Hetgeen in strijd is met de beveiligingsplicht uit artikel 14 Wbp.

Het wordt de provincie Zeeland dan ook aanbevolen een overeenkomst af te sluiten, waarin het afvalverwerkingsbedrijf verplicht wordt zich te houden aan de geheimhoudingsplicht bij het verrichten van hun werkzaamheden. Via deze wijze kan de provincie Zeeland uitvoering geven aan de beveiligingsplicht als bedoeld in artikel 14 Wbp.¹⁴⁵

6.2.3 De sancties en de schade aan het bestuurlijke en politieke imago

De provincie Zeeland dient te voorkomen, dat er door het College Bescherming Persoonsgegevens sancties worden opgelegd nu gebleken is dat de naleving van de Wbp nog op een aantal punten verbeterd moet worden. Het College Bescherming Persoonsgegevens zal naar aanleiding van een klacht of op grond van een eigen onderzoek een sanctie kunnen opleggen. Het ligt voor de hand, dat het actief naleven van de Wbp de kans op klachten of het instellen van onderzoek door het College Bescherming Persoonsgegevens, alsmede het opleggen van sancties, verkleint.

Binnen de provincie Zeeland ontbreekt op dit moment echter een actieve houding de eisen uit de Wbp na te leven. Een praktische uitvoering en een eenduidig beleid van de Wbp zijn op dit moment niet voor handen, hetgeen noodzakelijk is wil de Wbp correct worden nageleefd. Dit bevestigt nogmaals ervoor te kiezen een beleidsdocument op te stellen waarin uiteengezet wordt, op welke wijze de verplichtingen uit de Wbp door de werknemers binnen de provincie Zeeland in acht moeten worden genomen. Daarnaast zal de interne toezichthouder, naast zijn controlerende functies, de medewerkers tevens kunnen aansturen de Wbp op een juiste wijze na te leven. Hierbij kan de toezichthouder tevens als interne vraagbaak fungeren, zodat de medewerkers met vragen op het gebied van privacywetgeving bij hem terecht kunnen. De beleidsregels die door de provincie Zeeland worden gehanteerd, kunnen daarbij op de website van de provincie Zeeland worden geplaatst. Ook zou de provincie op haar website kunnen melden, dat een interne toezichthouder toezicht houdt op de werkwijze die overeenkomstig de Wbp dient te geschieden. Via deze openbaarmaking raakt de burger er van op de hoogte, dat de provincie Zeeland een actieve houding aanneemt ten einde de eisen uit de Wbp bij de verwerking van de persoonsgegevens in acht te willen nemen. Zij straalt hierdoor uit de wet- en regelgeving correct te willen naleven, hetgeen de burger vertrouwen geeft dat de provincie Zeeland haar voorbeeldfunctie wil vervullen.

¹⁴⁴ <www.sita.nl>

¹⁴⁵ G.W. van Blarckom & J.J. Borking, *Beveiliging van persoonsgegevens, achtergrondstudies en verkenningen*, Den Haag: Registratiekamer College Bescherming Persoonsgegevens 2001, p. 67.

Het onderzoek is ondanks zijn complexiteit goed verlopen. De moeilijkheid zat hem vooral in het afbakenen van de probleembeschrijving. Het probleem speelde binnen de gehele provincie Zeeland. Gezien het tijdsbestek, zou het echter onmogelijk zijn de werking van de Wet bescherming persoonsgegevens en daaruit voortvloeiende lacunes van iedere afdeling van de provincie Zeeland te inventariseren. Vandaar, dat gekozen is twee afdelingen binnen de provincie Zeeland als uitgangspunt te nemen. Het betreft de afdelingen Welzijn en Natuur & Landschap, omdat juist deze twee afdelingen velerlei persoonsgegevens verwerken ten behoeve van het verlenen van subsidies en vergunningen. Er is veel tijd gestoken in het opstellen van een goed onderzoeksopzet. Hetgeen geresulteerd heeft in een specifieke probleembeschrijving, doelstelling en vraagstelling. Hierdoor zijn goede handvatten geboden om het onderzoek gedegen uit te kunnen voeren binnen de daarvoor beschikbare tijd.

Aan de hand van de onderzoeksresultaten is uiteindelijk een praktisch, concreet en goed uitvoerbare aanbeveling gegeven, zodoende de Wet bescherming persoonsgegevens binnen de gehele organisatie optimaal kan worden uitgevoerd. Tevens wordt in het onderzoeksrapport ingegaan op de noodzaak de geldende wet- en regelgeving in acht te nemen en wordt de provincie Zeeland in de aanbevelingen gemotiveerd een actievere houding aan te nemen, teneinde de Wet bescherming persoonsgegevens na te leven. Er kan dan ook gesteld worden, dat in het onderzoeksrapport de centrale vraagstelling beantwoord is en tevens de doelstelling behaald is. Er wordt dan ook met tevredenheid teruggekeken op een leerzame, succesvolle en tevens gezellige afstudeerperiode bij de provincie Zeeland.

8 Literatuurlijst en bronvermelding

Literatuur

- **Atkinson e.a. 2007**
A.A. Atkinson, e.a., *Management Accounting*, Amsterdam: Pearson Education Benelux 2007.
- **Bach e.a. 2004**
H. Bach, e.a., *Dm Desk*, Deventer: Kluwer 2004.
- **Van Ballegooij e.a. 2008**
G.A.C.M. van Ballegooij, e.a., *Bestuursrecht in het Awb-tijdperk*, Deventer: Kluwer 2008.
- **De Haan e.a. 2001**
P. de Haan, e.a., *Bestuursrecht in de sociale rechtstaat*, Deventer: Kluwer 2001.
- **Hooghiemstra 2007**
T.F.M. Hooghiemstra, *Tekst en Toelichting, Wbp*, Den Haag: SDU 2007.
- **Janssen e.a. 2008**
W.H. Janssen & A.J.F.A. Verhoeven, *Rechten en plichten van de ambtenaar*, Apeldoorn: Maklu-uitgevers 2008.
- **Kortmann 2008**
C.A.J.M. Kortmann, *Constitutioneel Recht*, Deventer: Kluwer 2008.
- **De Koningh & Van de Wouw 2006**
H. de Koningh & F. van de Wouw, *Handboek integriteit: ervaringen uit de praktijk en achtergronden*, Assen: Van Gorcum 2006.
- **Schlössels e.a. 2004**
R. Schlössels, e.a., *In beginsel: over aard, inhoud en samenhang van rechtsbeginselen in het bestuursrecht*, Deventer: Kluwer 2004.
- **Thole e.a. 2010**
E.P.M. Thole, e.a., *50 vragen over Privacy*, Deventer: Kluwer 2010.
- **De Vries & Rutgers 2001**
H.H. de Vries & Rutgers, *Actualiteiten Sociaal Recht, Wet bescherming persoonsgegevens, Toepassing in arbeidsverhoudingen*, Deventer: Kluwer 2001.

Documenten van de provincie Zeeland

- **Smits & Hieronymi 2007**
Smits & F. Hieronymi, *Handleiding werken met Corsa DMS*, Middelburg: Werkgroep Corsa 2007.

Jurisprudentie

- Rb. Maastricht 5 december 2003, LJN AO0044, 552.
- College Bescherming Persoonsgegevens 23 mei 2001, z2000-1330.

Stukken Europees Parlement

- Richtlijn 1995/46/EG (PbEG 1995 L 281/31).

Kamerstukken

- *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 51 (MvT).

Overige documenten

- **Van Blarkom & Borking 2001**
G.W. van Blarkom & J.J. Borking, *Beveiliging van persoonsgegevens, achtergrondstudies en verkenningen*, Den Haag: Registratiekamer College Bescherming Persoonsgegevens 2001.
- **Sauerwein & Linneman 2004**
L.B. Sauerwein & J.J. Linneman, *Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens*, Den Haag: Ministerie van Justitie 2006.

- **Selectielijst archiefbescheiden Provinciale Organen 2005**
Stcrt. 2006, 264.
- **Zwienink & Wisse 2008**
S. Zwienink & P. Wisse, *Eerlijk zullen we alles delen: verkenningen naar interoperabiliteit, vertrouwen in de overheid*, Den Haag: Bureau Forum Standaardisatie 2008.

Elektronische bronnen

- http://www.cbpweb.nl/Pages/ind_melden.aspx
- <http://loket.zeeland.nl/subsidies/cultuur/formulier/?Ing=nl>
- <http://provincie.zeeland.nl/cultuur/cultuurnota/cultuursubsidies/cultuureducatie>
- <http://loket.zeeland.nl/vergunningen/ontgrondingsvergunning/aanvraagformulier/index>
- <http://loket.zeeland.nl/vergunningen/ontgrondingsvergunning/index>
- <http://www.archief.nl/wetten-regelgeving/archiefwet>
- http://www.cbpweb.nl/Pages/inf_va_bewaartermijnen.aspx#1
- http://www.cbpweb.nl/Pages/inf_va_inzage_persoonsgegevens.aspx
- http://www.cbpweb.nl/Pages/inf_va_correctie.aspx
- http://www.cbpweb.nl/Pages/inf_va_betr_rechten.aspx#4
- <http://loket.zeeland.nl> (zoek op *Notitie Cultuureducatie in Zeeland 2009-2012*)
- <http://loket.zeeland.nl> (zoek op *Informatieblad Ontgrondingen*)
- <http://www.archief.nl> (zoek op *overbrenging, vervreemding en vernietiging*)
- <http://www.arduin.nl>
- <http://www.sita.nl>
- <http://www.g4s.nl>
- <http://www.cbpweb.nl/asp/ORSearch.asp>
- http://www.cbpweb.nl/HvB_website_1.0/vwc20.htm
- <http://loket.zeeland.nl/> (zoek op *Folder Subsidie- en vergunningenwijzer*)
- <http://www.rijksoverheid.nl/> (zoek op *Wat regelt de Wbp?*)

Bovenstaande elektronische bronnen zijn geraadpleegd in de periode van 7 februari 2011 tot en met 21 mei 2011